

Belastingdienst

22^e halfjaars- rapportage

Inhoud

Inleiding	03
Hoofdstuk 2 Actualiteiten	05
Hoofdstuk 3 Beheerst vernieuwen	10
Hoofdstuk 4 Overzicht risico's en beheersmaatregelen	15
Bijlage I Moties, toezeggingen en updates	20
Bijlage II Productietabellen	40

BILLAGEN

OVERZICHT RISICO'S EN BEHEERSMAATREGELEN

BEHEERST VERNIEUWEN

ACTUALITEITEN

INLEIDING

Inleiding

De 22^e halfjaarsrapportage van de Belastingdienst blikt terug op de afgelopen maanden van 2018. Deze periode stond in het teken van het hernemen van de veranderaanpak bij de Belastingdienst. Met de brief ‘Beheerst vernieuwen’ van 26 april 2018¹ is een andere invulling gegeven aan de vernieuwingsopgave van de Belastingdienst. Waar eerder werd gewerkt vanuit een massief programma, is met beheerst vernieuwen de beperking in het verandervermogen van de Belastingdienst erkent. In de 1^e helft van 2018 is gestart met een beperkt aantal van vijf vernieuwingsprojecten. Naast de vernieuwingsprojecten dient permanent aandacht te worden geschonken aan het verbeteren van de interne beheersing, de reguliere uitvoerende en toezichthoudende processen, het aantrekken van nieuwe medewerkers en de Informatievoorziening (IV).

De Belastingdienst staat de komende jaren voor een forse wervingsopgave als gevolg van de vertrekregeling en de reguliere uitstroom. Voor 2018 zullen de wervingsdoelen, zoals gemeld in de brief voortgang werving Belastingdienst², niet volledig worden gehaald. Daartoe is het wervingsproces sinds deze zomer fors geïntensiveerd. Er zijn speciale wervingsdagen georganiseerd waarbij sollicitanten – bij gebleken geschiktheid – binnen één dag een aanstellingsvoorstel ontvangen. De eerste resultaten die ook in de brief van 17 oktober 2018 zijn gemeld, zijn weliswaar nog pril, maar stemmen hoopvol voor de komende jaren.

Met de implementatie van de Topstructuur wordt de interne sturing bij de Belastingdienst verder verbeterd. Door de nieuwe aanpak wordt inzicht in processen en uitvoering vergroot. Dit inzicht brengt tegelijkertijd de uitdagingen van de Belastingdienst beter in kaart. Een voorbeeld hiervan is het inzichtelijk maken van het ICT-landschap en het projectenportfolio van de IV-organisatie. Door middel van het programma Modernisering IV (MIV) wordt de achterstand in beheer van ICT-systemen, de zogenoemde technische schuld verlaagd. Het doel is een wendbaarder IT-landschap te hebben, zodat wijzigingen sneller en goedkoper kunnen worden doorgevoerd.

Om de vernieuwingsprojecten, de werving van personeel, de modernisering van de IV en de verbetering van de bedrijfsvoering te realiseren is meerjarig budget beschikbaar gekomen op de begroting van de Belastingdienst. Zoals in de brief ‘Beheerst vernieuwen’ is aangegeven heeft de Belastingdienst in het eerste halfjaar hiervoor bestedingsplannen opgesteld.

Er zijn grote veranderingen in gang gezet bij de Belastingdienst. Nog niet overal zijn de verbeteringen zichtbaar. Dit komt doordat er verschillende problemen zijn blootgelegd, die de komende tijd met prioriteit worden opgepakt. Het gaat dan bijvoorbeeld om de processen van schenk- en erfbelasting en de Belastingtelefoon (zie hoofdstuk 2). Op die onderdelen waar problemen zich voordoen moet het werk van de Belastingdienst significant beter.

De productiecijfers en de daarbij behorende indicatoren in deze halfjaarsrapportage geven inzicht in het presteren van de Belastingdienst over het eerste halfjaar van 2018. Kijkend naar de algemene doelstelling (*compliance*) kan worden gesteld dat het behalen van de doelstelling voor 2018 op koers ligt. Het Awb-conform percentage voor bezwaarschriften voldoet echter niet aan de doelstelling van minimaal 90% (zie hoofdstuk 2). Dat moet beter. Er wordt gewerkt aan een verbeterprogramma, waar u eind november over wordt geïnformeerd.

1 Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 403.

2 Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 435.

In deze halfjaarsrapportage worden toezeggingen afgedaan en is een overzicht opgenomen van de moties en toezeggingen die zijn afgedaan in de periode tussen de 21^e halfjaarsrapportage en nu. Daarnaast is een overzicht van opstaande moties en toezeggingen opgenomen.

Met de motie Lodder c.s. wordt de regering verzocht om in nauw overleg met de Tweede Kamer te komen tot een hernieuwde structuur van de informatievoorziening, voortbouwend op de brief van de staatssecretaris van 14 juni 2018.³ Hierover heeft op 2 oktober 2018 een eerste overleg met leden van de vaste Kamercommissie Financiën plaatsgevonden. Middels een jaarplan en drie voortgangsrapportages wordt de Kamer in het vervolg geïnformeerd over de planvorming en voortgang van doelstellingen en de veranderopgave van de Belastingdienst. Het eerste Jaarplan 'nieuwe stijl' wordt begin november naar de Kamer gestuurd.

³ Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 410.

Hoofdstuk 2

Actualiteiten

BILLAGEN
OVERZICHT RISICO'S EN BEHEERSMAATREGELEN
BEHEERST VERNIEUWEN
05 ACTUALITEITEN
INLEIDING

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt gerapporteerd over de voortgang van onderwerpen die momenteel spelen.

Niet langer gebruiken van camerabeelden voor toezicht privégebruik auto

De Belastingdienst heeft onderzoek gedaan naar het gebruik van camerabeelden voor de controle op de bijtelling van het privégebruik auto van de zaak in de inkomsten- en loonbelasting. Het onderzoek heeft uitgewezen dat het niet mogelijk is het toezicht op het privégebruik door middel van camerabeelden zo in te richten dat de inbreuk op de privacy aanzienlijk kan worden beperkt om te voldoen aan de privacy-regelgeving.

Bij het vastleggen van de camerabeelden staat namelijk niet per definitie vast of sprake is van privégebruik en of het betreffende kenteken onderdeel is van een belastingcontrole. Het vastleggen van alle mogelijk relevante camerabeelden zou leiden tot de opslag van miljoenen camerabeelden gedurende langere periode waarbij een grote hoeveelheid camerabeelden nimmer in een belastingcontrole zou worden meegenomen.

De Belastingdienst zal voor het toezicht op het privégebruik van de auto van de zaak dan ook geen gebruik meer maken van camerabeelden. Voor het toezicht hanteert de Belastingdienst een mix aan controle-instrumenten die onderdeel uitmaken van het reguliere toezicht van de belastingheffing van grote ondernemingen en het midden- en kleinbedrijf. Zo wordt dit onderwerp bijvoorbeeld meegenomen bij boekenonderzoeken. De camerabeelden worden nog wel gebruikt voor de motorrijtuigbelasting.

Brexit en Belastingdienst

In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Financiën van 18 oktober 2018 heeft uw Kamer verzocht om uiterlijk 1 november 2018 de Kamer te informeren over de stand van zaken van de planning van de Douane als er sprake is van een 'harde' Brexit (het zogenaamde no-deal scenario) en welke problemen er door de Douane worden voorzien bij dat scenario.

Op het terrein van de Douane betekent een no-deal scenario (terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk (VK) uit de Europese Unie (EU) zonder een akkoord) een herinvoering van douaneformaliteiten, toezicht en heffingen op het goederenverkeer met het VK. Gezien de omvang van het goederenverkeer tussen NL en het VK betekent dit een forse toename van het werk voor de Douane. Het totale aantal douaneaangiften zal naar verwachting met 33% (uitvoeraangiften) en 18% (invoeraangiften) toenemen. De werkzaamheden zijn niet nieuw voor de Douane. De controle van het goederenverkeer met derde landen behoort tot de vaste taken van de Douane. De werkzaamheden en processen zijn, met uitzondering van de herinvoering van douaneformaliteiten bij het ferryverkeer van en naar het VK, niet nieuw voor de Douane. Daarnaast zit de uitdaging in de omvang van het extra werk.

Zoals gemeld in de brief van 7 september 2018 wordt het totale bij 'no deal' noodzakelijke aantal van 928 extra douaniers gefaseerd geworven. Het aantal huidige geworven douaniers bedraagt medio oktober 168. Douaniers zijn na afronding van een opleiding inzetbaar. Het is de verwachting dat eind maart 2019 ruim 300 extra douaniers inzetbaar zijn van de op dat moment ruim 500 nieuw geworven douaniers. Dit is voldoende om de eerste gevolgen van de terugtrekking van het VK uit de EU op te kunnen vangen. Daarbij moet de Douane tijdelijk – in overleg met haar opdrachtgevers - keuzes maken in de handhaving. De werving loopt nog tot juni 2019 door, waarbij naar verwachting eind 2019 de 928 fte extra douaniers zijn geworven.

Hoewel de Douane zich zo goed mogelijk voorbereidt op een no-deal scenario, heeft de uittreding van het VK hoe dan ook gevolgen voor burgers, bedrijven en de Douane als organisatie. In een no-deal scenario komt er een nieuwe buitengrens EU en dus douaneformaliteiten en -toezicht. Dat kan oponthoud gaan betekenen, waarbij de Douane er alles aan doet dit oponthoud tot een minimum te beperken. Ondanks een goede voorbereiding van de Douane kan vertraging in de goederenstroom optreden. Het blijft immers een geheel nieuwe situatie die nooit zo ideaal kan uitpakken als de huidige interne markt. Ook wanneer sommige bedrijven zich onvoldoende hebben voorbereid, kan dat tot vertragingen leiden. Net als de mate van voorbereidingen in het VK. De Douane is daarom voortdurend in overleg met het bedrijfsleven over de consequenties van de terugtrekking en de te ondernemen activiteiten. In algemene voorlichtingscampagnes worden ondernemers die tot nu geen contact met de Douane hebben, geattendeerd op de noodzaak om tijdig te beschikken over onder andere een EORI-nummer (een identificatienummer dat nodig is wanneer een bedrijf aangifte doet of een vergunning aanvraagt bij de Douane). De Douane moet, in overleg met opdrachtgevers, tijdelijk scherpere keuzes in de handhavingsprioriteiten maken. Hierdoor wordt voorrang gegeven aan het opvangen van de directe gevolgen van de terugtrekking, bijvoorbeeld het verwerken van de extra stroom douaneaangiften.

Bezwaren

Burgers en bedrijven die het niet eens zijn met een beslissing, kunnen daartegen bezwaar maken door een bezwaarschrift in te dienen bij de Belastingdienst. De streefwaarde van 90–95% Awb-tijdigheid van behandeling van bezwaarschriften is de afgelopen jaren niet gerealiseerd. In het kader van beheerst vernieuwen lopen diverse projecten waarmee het bezwaarproces verbeterd wordt. In maart 2018 is voor de inkomensheffing een nieuw automatiseringssysteem in gebruik genomen. Ook kunnen bezwaren voor dit belastingmiddel nu online digitaal worden ingediend. Verder is in 2018 gestart met de deformalisering van de inkomensheffing en is een nieuwe risicotool voor aanvullingen op aangiften inkomstenbelasting getest, waarmee de risico's van bezwaren geautomatiseerd kunnen worden ingeschat. Deze ontwikkelingen moeten het bezwaarproces van de inkomensheffing in de loop van 2019 minder omvangrijk en sneller maken. Tot die tijd is de inzet gericht om tenminste de ondergrens van de Awb-streefwaarde (90%) te realiseren. Door het vertrek van personeel slaagt de Belastingdienst hier nog niet in. De Awb-score voor de inkomensheffing bedraagt 75% over het eerste half jaar 2018. Momenteel wordt onderzocht hoe op korte termijn extra capaciteit kan worden toegevoegd aan de bezwaarbehandeling.

Ook bij andere bezwaren ligt de score onder de streefwaarden. Bij de omzetbelasting ligt deze op 85% en bij de Douane op 77%. De oorzaken hiervan zijn nog in onderzoek. De cumulatieve Awb-score voor Loonheffing (92%), Vennootschapsbelasting (90%) en Toeslagen (95%) voldoet wel aan de streefwaarde. Op alle soorten bezwaarschriften, inclusief de overige kleine belasting-middelen, wordt momenteel een onderzoek uitgevoerd naar problemen en oplossingsrichtingen. Over de uitkomst van dit onderzoek en de actuele bezwaarcijfers wordt de Tweede Kamer eind november per brief geïnformeerd.

Belastingtelefoon

In het afgelopen halfjaar bleek de bereikbaarheid van de Belastingtelefoon lager dan normaal. De bezettingsgraad bij de Belastingtelefoon wordt nauwkeurig, maar scherp ingepland op basis van de beschikbare capaciteit. De bereikbaarheid kan echter door van alles worden beïnvloed. Zo kan een ander belaanbod dan verwacht onder omstandigheden leiden tot een negatieve spiraal die leidt tot een veel slechtere bereikbaarheid. Voorbeelden hiervan waren de verminderde bereikbaarheid in de eerste helft van dit jaar en rond de uitbetaling van toeslagen in september.

Ook de kwaliteit van beantwoording van weinig voorkomende complexe wet- en regelgevingsvragen bleek onvoldoende. Met de maatregelen die zijn aangekondigd⁴ wordt verwacht dat de bereikbaarheid en de kwaliteit van beantwoording van wet- en regelgevingsvragen beter wordt. Zo wordt geïnvesteerd in meer belastingtelefoon-medewerkers (210 fte). Dat is deels capaciteit voor verbetering van de beantwoording van complexe wet- en regelgevingsvragen en deels capaciteit voor verbetering van de bereikbaarheid tot het niveau van de eerste helft van 2017.

Daarnaast wordt het telefonieproces anders ingericht waardoor op een aantal complexe onderwerpen zoals eigen woning en box 3, een beller wordt doorgeschakeld naar gespecialiseerde medewerkers. Ook wordt er geïnvesteerd in opleidingen. De verwachting is dat de rest van 2018 nodig is voor verbetering. De opleidingen en werving zijn inmiddels in volle gang. De acties zijn erop gericht om ruim voor de komende aangiftecampagne in maart de bereikbaarheid weer op niveau van de eerste helft 2017 te hebben. Dan moet ook de beantwoording van complexe vragen beter gaan.

Schenk- en erfbelasting

Sinds 2017 zijn bij de schenk- en erfbelasting achterstanden ontstaan. Aan het terugbrengen van de voorraden wordt gewerkt. Het terugbrengen van de achterstanden in de schenk- en erfbelasting ligt op schema om te voldoen aan de toezegging om de voorraden voor het einde van het jaar terug te brengen naar de gebruikelijke niveaus. Over de resultaten van de inspanningen wordt de Tweede Kamer voor het einde van het jaar geïnformeerd. In deze brief zal conform de toezeggingen daarover ook inzicht worden gegeven in de kwaliteit van de aanslagen en het resultaat van het overleg met de notarissen.

4 Aanhangsel Handelingen II 2017/18, nr. 2799.

Schenkbelasting

De rekenmodule die nodig is voor het verwerken van de aangiften schenkbelasting kende eind september en begin oktober enkele problemen. Het berekenen en versturen van voorlopige aanslagen schenkbelasting is tijdelijk stilgelegd. Inmiddels zijn de problemen verholpen en loopt het terugbrengen van de voorraad weer op schema. Het naar normale niveaus terugbrengen van de voorraad per eind 2018 komt niet in gevaar.

Erfbelasting

Op 1 oktober 2018 bedroeg de voorraad behandelbare aangiften erfbelasting 13.102 en de voorraad te digitaliseren aangiften schenkbelasting 8.371. De voorraad aangiften erfbelasting is toegenomen sinds 1 september, omdat de aanslagen erfbelasting 2018 nog niet konden worden opgelegd. Begin oktober is de iv-voorziening voor het opleggen van deze aanslagen erfbelasting 2018 opgeleverd. De iv-voorziening functioneert naar behoren. Met de oplevering hiervan kan de voorraad aangiften verder worden teruggebracht. Hiervoor is extra capaciteit beschikbaar.

Werkdrukenquête Douane

In maart 2018 heeft de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV) een werkdrukenquête uitgezet bij medewerkers Douane Schiphol. De aanbevelingen van de FNV in haar Nieuwsbrief van 3 juli 2018 (meer personeel, betere en gezondere roosters, communicatie en waardering vanuit het management) passen in diverse acties en maatregelen die al zijn ingezet door Douane Schiphol. Zo zijn medewerkers geworven en is een aantal initiatieven gerealiseerd ter versterking van de (interne) communicatie.

Andere onderwerpen

Naast bovenstaande actualiteiten zijn er andere onderwerpen waar de Tweede Kamer de afgelopen maanden aandacht voor heeft gevraagd. Dat zijn bijvoorbeeld de Algemene Verordening Gegevensbescherming en het gebruik van burgerservicenummers in de BTW-aangifte. De voortgang op deze onderwerpen is beschreven in bijlage I: moties en toezeggingen.

Hoofdstuk 3

Beheerst vernieuwen

BILLAGEN
OVERZICHT RISICO'S EN BEHERSMATREGELEN
10 BEHERST VERNIEUWEN
ACTUALITEITEN
INLEIDING

Inleiding

In de brief d.d. 26 april 2018⁵ heeft de staatssecretaris zijn aanpak 'Beheerst vernieuwen' uiteen gezet. De Belastingdienst verbetert zijn werkprocessen en investeert in een stevige basis op de pijlers personeel, ICT en sturing & beheersing. Hiermee geeft de Belastingdienst invulling aan zijn opgave om werkprocessen te moderniseren en tegelijkertijd de continuïteit te borgen en (nieuwe) wet- en regelgeving te implementeren. Dit hoofdstuk licht de opgave en voortgang toe op de drie pijlers personeel, ICT en sturing & beheersing en op het implementeren van de vernieuwing. Hiermee wordt teruggekeken naar de resultaten van de afgelopen periode en naar de ingediende bestedingsplannen, die voornamelijk zien op 2019 en verder. De doelstellingen voor 2019 zijn opgenomen in het jaarplan van de Belastingdienst die de Kamer begin november ontvangt.

Personeel

In de vorige halfjaarsrapportage van de Belastingdienst is aangegeven dat een deel van de in 2018 open te stellen functies waarschijnlijk over zou lopen naar 2019. Dit blijkt het geval. Voor 2018 zullen de wervingsdoelen, zoals gemeld in brief voortgang werving Belastingdienst⁶, niet volledig worden gehaald. Hiertoe is een intensievere wervingsaanpak ingezet. De afgelopen maanden heeft de Belastingdienst de wervingscapaciteit gemaximaliseerd, het wervingsproces geoptimaliseerd en de zichtbaarheid op de arbeidsmarkt vergroot. De eerste resultaten hiervan zijn weliswaar nog pril, maar stemmen hoopvol voor de komende jaren. Sinds Beheerst vernieuwen is in september 2018 een voorzichtige trendbreuk zichtbaar: de instroom is hoger dan de uitstroom. De trendbreuk is vanaf september 2018 te zien met de registratie van 350 getekende contracten in september 2018. Deze medewerkers zullen in de maanden hierna instromen bij de Belastingdienst.

ICT

Het beschikbare structurele budget zorgt dat de vaste capaciteit kan worden uitgebreid en naar marktpartijen (externe inhuur) duidelijkheid gegeven kan worden ten aanzien van opdrachtverwerving. Hiermee kan ICT-kennis structureel beter worden vastgehouden en kunnen opstart- en afbouwkosten worden verminderd.

In termen van besturing is, in aansluiting op de geïmplementeerde Topstructuur, de iv-organisatie opnieuw ingericht. Naast het onderscheid tussen kaderstellend iv en iv-uitvoering is vooral de grotere rol en verantwoordelijkheid van het primaire proces hierin belangrijk. Eén van de kaders stelt dat er voor elk domein een helder beeld van de beoogde eindsituatie dient te zijn, een zogenaamde doelarchitectuur. Het opstellen hiervan is inmiddels in alle domeinen opgestart. De beoogde vaststelling van deze architecturen is voorzien voor eind 2018- begin 2019.

De prioriteitstellingen tussen functionele aanpassingen en technische vernieuwingen moeten vanuit een breed perspectief gemaakt kunnen worden. Effecten op dienstverlening en het realiseren van politieke prioriteiten – zoals wetgeving - moeten expliciet kunnen worden afgewogen. Het portfoliomanagement maakt dit mogelijk vanuit het perspectief van de Topstructuur, dus vanuit de belangen van de primaire processen van de Belastingdienst. Dit proces is ingericht en opgestart en wordt geëffectueerd met de samenstelling van het concernportfolio 2019.

5 Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 403.

6 Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 435.

Onder regie van het programma MIV zijn de eerste opleveringen voor het wegwerken van de legacy gerealiseerd. Onder legacy verstaat de Belastingdienst de oudere computersystemen. Ouder betekent dan dat de technologie inmiddels achterhaald is, maar dat de systemen desondanks voor de gebruiker nog prima voldoen. Vaak zijn dit systemen die reeds lang draaien binnen een organisatie, en die vaak de basis vormen van deze organisatie. Ook wordt er gewerkt aan de benodigde vernieuwingen. Zo is de rekenservice IH succesvol in productie sinds 28 juni 2018. Er ligt een uitgewerkt plan om meerjarig de technische schuld te verminderen en het IV-landschap te moderniseren. De met dit plan te realiseren resultaten vormen een onderdeel van het Jaarplan Belastingdienst 2019.

In het AO schenk- en erfbelasting heeft het lid Van Rooijen gevraagd om een doorlichting van de IV-organisatie van de Belastingdienst. In mijn brief van 1 oktober jl. heb ik toegezegd deze doorlichting in het kader van beheerst vernieuwen.⁷ Ik verwacht dat begin volgend jaar gestart kan worden met de doorlichting en dat deze drie tot zes maanden in beslag zal nemen.

Sturing & beheersing

Naar aanleiding van onder andere de aanbevelingen van de Commissie onderzoek Belastingdienst is de Belastingdienst bezig om een aantal instrumenten te verbeteren. Het gaat om managementinformatie, risicomanagement en de planning- en controlcyclus (P&C-cyclus).

Ten aanzien van het (door-)ontwikkelen van managementinformatie is gestart met het uitwerken van een gecoördineerde en samenhangende aanpak voor het ontwikkelen van toereikende managementinformatie bij de Belastingdienst. Om de informatievoorziening te verbeteren, om op die manier over de gewenste stuur- en managementinformatie te beschikken, is vooral een ordeningsslag nodig in de gegevens en administraties van de Belastingdienst. Er is een veelheid aan gegevens en informatie aanwezig waarvan in samenhang bepaald moet worden in hoeverre deze geschikt is ten behoeve van de gewenste stuur- en managementinformatie. Hiervoor is enerzijds nodig om de strategische doelen te vertalen tot doelstellingen en stuurindicatoren en anderzijds om de koppeling tussen doelen en verantwoordelijkheden binnen de Belastingdienst te verduidelijken. Daarnaast zal er worden gewerkt aan een beter inzicht in de uitgaven per proces, subject en wet. Hierbij zal – zo nodig – gebruikt worden gemaakt van externe expertise.

Binnen de kaders die het kerndepartement stelt, wordt het risicomanagement binnen de Belastingdienst ingericht. Risicomanagement is een continu proces, waarbij periodiek risicoanalyses gemaakt worden en bekeken wordt of de weging van bestaande risico's nog klopt, er nieuwe risico's zijn en of risico's zich niet meer voor kunnen doen. Daarnaast wordt bij risicomanagement gerapporteerd over de stand van zaken van de beheersmaatregelen. Op dit moment is er binnen de Belastingdienst nog geen sprake van een eenduidige en integrale aanpak. Wel zijn er initiatieven op het gebied van risicomanagement, bijvoorbeeld bij de Douane en het proces schenk- en erfbelasting. Per 1 oktober is de capaciteit binnen de Belastingdienst voor risicomanagement uitgebreid. Voor het einde van het jaar zal er een afgestemd plan van aanpak zijn en zal er een pilot starten in januari 2019. Ook hier zal – indien nodig – externe expertise worden ingehuurd.

⁷ Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 433.

Ten slotte is een verdere doorontwikkeling van de P&C-cyclus van de Belastingdienst nodig om meer in control te komen. Het fundament voor een versterkte P&C-cyclus is in 2017 gelegd. De focus verschuift nu naar de uitvoering ervan. Het doel is om tot een tijdige en voorspelbare P&C-cyclus te komen die verder vooruitkijkt. De voorgaande instrumenten, management-informatie en risicomangement, vormen belangrijke input voor de P&C-cyclus.

Stand van zaken vijf 'nieuwe' vernieuwingsprojecten

In maart 2018 is de Belastingdienst gestart met vijf vernieuwingsprojecten op de processen Bezwaar, Inning en Automiddelen. Er is gekozen voor een gefaseerde aanpak, door deze vijf projecten eerst op te starten en pas later nieuwe projecten te initiëren. Deze gefaseerde aanpak biedt ruimte om ervaringen op te doen en de projectbeheersing waar nodig te verbeteren, zodat leereffecten maximaal kunnen worden benut. Hieronder treft u een eerste overzicht aan van de behaalde resultaten op deze drie processen.

Bezwaar

Sinds 8 maart 2018 kunnen burgers digitaal bezwaar indienen voor de inkomensheffing. Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven is de logistieke werkstroombesturing die hiervoor nodig is binnen de Belastingdienst sinds maart 2018 operationeel. Daarnaast zijn proeven gestart om wijzigingen en aanvullingen van burgers op hun aangifte eenvoudiger en sneller te verwerken en om de beoordeling van bezwaren en aanvullingen te automatiseren.

Inning

Er is gestart met de procesverbeteringen die medewerkers beter moeten ondersteunen in hun werk. Zo wordt nu proefgedraaid met een betere uitvoering van beslagopdrachten in de deurwaarderij en de invordering. Dynamisch monitoren, waarbij alle vorderingen van belastingsschuldigen continu worden gemonitord, wordt doorontwikkeld om het toezicht te versterken en de belastinginkomsten eerder en efficiënter te innen.

Auto

De interactie met burgers wordt verbeterd door formulieren voor de Belasting voor Personenauto's en Motorfietsen (BPM) te digitaliseren en online aan te bieden en te verwerken. Medewerkers krijgen een nieuwe werkomgeving voor een snelle en juiste telefonische afhandeling van vragen.

Bestedingsplannen

Voor Beheerst vernieuwen is budget gereserveerd op de Aanvullende Post. In de brief Beheerst vernieuwen⁸ is aangegeven dat de Belastingdienst overgaat op de Rijksbrede werkwijze met het indienen van bestedingsplannen voor budgetoverheveling van de Aanvullende Post.

Inmiddels heeft de Belastingdienst de beoogde verbeteringen uitgewerkt en ingediend in de vorm van vier bestedingsplannen, met betrekking op:

- Investerings in vernieuwing: nieuwe en lopende vernieuwingsprojecten, en (het bouwen van) de generieke voorzieningen.
- Investerings in personeel: het aantrekken van hooggekwalificeerde medewerkers en het borgen van de stabiliteit van de uitvoering door het op niveau houden van de capaciteit.
- Modernisering van het iv-Landschap: hiermee wordt beoogd de technische schuld van de ICT van de Belastingdienst te verkleinen, waardoor de wendbaarheid en efficiency van de ICT wordt verbeterd.
- Verbetering van de bedrijfsvoering: zowel op het gebied van ICT als op het gebied van managementinformatie en personeel.

Hiervoor is €542 miljoen in de periode 2018 t/m 2022 en €44 miljoen structureel vanaf 2023 toegevoegd aan de begroting van de Belastingdienst.⁹

Het nog resterende budget blijft op de Aanvullende Post beschikbaar voor Beheerst vernieuwen en zal op basis van nog op te stellen bestedingsplannen worden vrijgegeven.

Met het uitvoeren van de vier plannen wordt een vervolg gegeven aan de ingezette beheerste vernieuwing en een versteviging beoogd op de pijlers personeel, ICT en sturing & beheersing. De aanpak op beheerst vernieuwen wordt verder toegelicht in het jaarplan 2019.

8 Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 403.

9 Kamerstukken II 2018/19, 35 000-IX, nr. 1.

Hoofdstuk 4

Overzicht risico's en beheersmaatregelen

BILLAGEN

15 **OVERZICHT RISICO'S EN BEHEERSMAATREGELEN**

BEHEERST VERNIEUWEN

ACTUALITEITEN

INLEIDING

Inleiding

Hieronder volgt de stand van zaken ten aanzien van de continuïteitsrisico's die gelden voor de Belastingdienst. De risico's ten aanzien van de aangiftecampagne Inkomstenbelasting en Douane, die in de vorige halfjaarsrapportage nog als risico's waren opgenomen, zijn weggenomen.

Schenk- en erfbelasting

In de voorgaande halfjaarsrapportages is melding gemaakt van ernstige vertraging in de ontwikkeling van de nieuwe automatisering van de schenk- en erfbelastingssystemen. Ook zijn verschillende beheersmaatregelen genoemd, zoals de kwaliteitsbeoordeling van de nieuwe systemen door externe partijen en het inzetten van extra capaciteit om de achterstanden weg te werken. Aan de Tweede Kamer is toegezegd dat de voorraad erfbelasting eind 2018 weer op een reguliere voorraad van 5.000 te behandelen posten zit, voor de schenkbelasting is de voorraad nog te digitaliseren aangiften eind 2018 maximaal 1.000 aangiften. In de brief van 12 juli is over de implementatie van een zestal maatregelen gerapporteerd om dit doel te bereiken.¹⁰ Ook is ingegaan op de verscherpte aansturing van de schenk- en erfbelasting. Hiervoor heeft de Belastingdienst een aangescherpt plan van aanpak gemaakt met aanvullende maatregelen, waarbij nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan de planning- en productiebewaking en het fors opschalen van de capaciteit voor het opleggen van aanslagen erfbelasting. Twee aanvullende maatregelen staan hierin centraal:

- **Per ommekeer wordt stevig en rigoureuze extra capaciteit toegevoegd aan het team erfbelasting**

Gedurende de zomer is na een korte scholingsperiode in de tweede week van juli de zogenoemde zomertaskforce van start gegaan om de achterstanden in de erfbelasting weg te werken met een tijdelijke inzet van maximaal 150 medewerkers uit andere processen. De medewerkers van de taskforce zijn op iedere locatie begeleid door ervaren medewerkers schenk- en erfbelasting. Op de uitgevoerde werkzaamheden is een kwaliteitscontrole uitgevoerd. Dankzij de inzet van de taskforce zijn er in de zomermaanden 20.341 aangiften erfbelasting versneld behandeld. Hierdoor is de voorraad teruggebracht tot 10.856 aangiften op 31 augustus. De Belastingdienst ligt op schema en verwacht dat de behandelbare aangiftevoorraad eind dit jaar weer op het gebruikelijke niveau van 5.000 uitkomt.

- **Het zogenoemde 'bottom-up' rapporteren, dat wil zeggen: sturen op het rapporteren van aantallen opgelegde aanslagen versus nog in te lopen voorraden wordt geïntensiveerd**

Allereerst is de aansturing met het aangescherpte plan van aanpak flink aangescherpt door onder meer wekelijks vanuit de uitvoering te rapporteren richting de ambtelijke top. De voortgang wordt wekelijks bewaakt door risico's op vertragingen tijdig te signaleren en effecten daarvan weg te nemen. Uiteraard wordt vanuit de uitvoering dagelijks gestuurd op het wegwerken van de achterstanden.

Risico's in de uitvoering worden ook binnen het departement maandelijks bewaakt door de directeuren die verantwoordelijk zijn voor onderscheidenlijk de belastinggraming, de fiscale wetgeving en de uitvoering. Zo kunnen risico's eerder worden vertaald naar beleidsmatige implicaties, zoals de gevolgen voor belastingopbrengsten. Verder wordt maandelijks de stand van zaken over de schenk- en erfbelasting met de staatssecretaris besproken totdat de problemen zijn opgelost.

¹⁰ Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 422.

Om ook op de langere termijn weer in control te komen en continuïteit van de schenk- en erfbelasting te borgen blijft het belangrijk dat ICT-functionaliteiten tijdig geïmplementeerd worden. De noodzakelijke software voor de erfbelasting is volgens de huidige planning eind 2019 operationeel en de noodzakelijke software voor de schenkbelasting is volgens de huidige planning eind 2021 operationeel. De kwaliteit van de software voor erf- en schenkbelasting is getoetst en positief beoordeeld door de Software Improvement Group (SIG). SIG wordt ook ingeschakeld voor verdere toetsing ICT op kwaliteit, robuustheid en beheersbaarheid.

Voortgang vernieuwing en ICT-ondersteuning

In de 21^e halfjaarsrapportage is een aantal vertragingen gemeld op het gebied van ICT-systemen. Hieronder volgt de stand van zaken ten aanzien van de eerdergenoemde risico's. In het vorige hoofdstuk is uitgebreid ingegaan op Beheerst vernieuwen.

Uitstel vervanging Enterprise Tax Management/ stroomlijning van de invorderingsregelgeving voor belastingen en toeslagen

In de 21^e Halfjaarsrapportage is melding gemaakt van een knelpunt ten aanzien van Enterprise Taks Management (ETM). Het systeem is aangeschaft van een buitenlandse leverancier en het onderhoudscontract met die leverancier loopt af per 31 december 2019. Aangegeven is dat de Belastingdienst in gesprek is met de leverancier over mogelijke voortzetting van het onderhoudscontract. In de afgelopen periode is met de leverancier een verkenning uitgevoerd. Deze verkenningsfase is conform plan medio juli 2018 afgesloten en er is vastgesteld dat er voldoende basis is voor onderhandelen en contracteren. De bedoeling is om de vervolgfase van deze onderhandelingen in november 2018 af te ronden.

Tevens is in de 21^e halfjaarsrapportage melding gemaakt van de automatiseringsproblematiek binnen het domein Inning en Betalingsverkeer en de voorgestelde aanpak hiervan. Deze aanpak heeft tot doel de continuïteitsrisico's ten aanzien van ETM zoveel mogelijk te beheersen. Zoals gemeld gaat de beslissing om voorrang te geven aan het beheersen van de continuïteitsrisico's ten aanzien van ETM ten koste van voortgang van het project Stroomlijning invorderingsregelgeving voor belastingen en toeslagen. Deze beslissing is inmiddels getoetst door een extern onderzoeksbureau. De onderzoekers concluderen dat dit besluit is onderbouwd met objectieve informatie en adviseren om niet te wachten met het uitvoeren van het besluit, omdat ieder uitstel aan het begin leidt tot verdere uitloop. Inmiddels wordt ook een zogeheten BIT-toets binnen het domein Inning en Betalingsverkeer uitgevoerd en is als bijlage van de 21^e halfjaarsrapportage aan uw Kamer aangeboden.¹¹

De implementatie van stroomlijnen van de invorderingsregelgeving voor belastingen en toeslagen zal pas na de realisatie van de vervanging van ETM in zijn geheel worden voltooid. Dat betekent dat deze voltooiing feitelijk pas na 2021 te realiseren is. Dat neemt niet weg dat een aantal belangrijke verbeteringen in de dienstverlening aan burgers die in het kader van de stroomlijning gepland zijn, wel wordt gerealiseerd. Het gaat om inzicht in openstaande vorderingen op een klantportaal, mogelijkheden voor IDEAL-betalen en automatische incasso van betalingsregelingen. Het tonen van openstaande vorderingen wordt momenteel getest en er vindt een eerste beproeving met de automatische incasso op betalingsregelingen plaats. Het fundament voor betalen met IDEAL is gereed en een eerste proef met de omzetbelasting is succesvol.

¹¹ Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 401.

Invoering toeslag in motorrijtuigenbelasting op oude vervuilende dieselauto's

De Belastingdienst koerst op het in werking laten treden van de toeslag per 1 januari 2020. In de 21^e halfjaarrapportage en in de beantwoording van de vragen naar aanleiding van de 21^e halfjaarrapportage is gemeld dat het huidige ICT-systeem van de MRB sterk verouderd is en dat deze momenteel wordt gemoderniseerd. De invoering van de dieseltoeslag is afhankelijk van ingebruikname van het nieuwe systeem voor de MRB.

Om invoering van de toeslag op 1 januari 2020 zo goed mogelijk te borgen heeft de Belastingdienst de Auditdienst Rijk (ADR) onderzoek laten doen naar de oorzaken van de vertraging van de invoering van de toeslag op de MRB op oude vervuilende dieselauto's. Ook uit het rapport van de ADR¹² blijkt dat, ondanks dat het hier gaat om een relatief kleine en inpasbare functionaliteit, de tijdige invoering van de toeslag een zeer complex traject is. Door de mede op basis van ADR-rapport genomen maatregelen kan eerder worden bijgestuurd en kunnen maatregelen worden genomen om de vertraging te beperken. De Belastingdienst monitort de voortgang hiervan nauwlettend en stelt alles in het werk om implementatie voor de beoogde datum te realiseren.

Wervingsinspanning

Ten aanzien van de werving zijn vier risico's geïdentificeerd. Het eerste risico is dat er mogelijk onvoldoende eigen personeel is. Dit is nodig om de dienstverlening, de heffing, het toezicht en de inning van belastingen en de uitkering van toeslagen te borgen. Het tweede risico ziet op het absorptievermogen van de organisatie. De intensivering van de werving leidt tot een grotere instroom van nieuwe medewerkers. Dit heeft consequenties voor (de processen van) andere onderdelen van de organisatie. Het gaat hierbij om de 'onboarding' van nieuwe medewerkers en het vermogen om nieuwe kennis en medewerkers in de organisatie op te nemen (absorptievermogen) van de dienstonderdelen. Het derde risico is de ontwikkeling op de arbeidsmarkt en beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel. Volgens de Spanningsmeter Arbeidsmarkt van het Centraal Bureau van de Statistiek loopt de spanning op de arbeidsmarkt sinds het tweede kwartaal 2014 op en is deze spanning in het tweede kwartaal 2018 verder toegenomen. Tenslotte gaat het bij het vierde risico om onvoorziene uitstroom. De uitstroom voortkomend uit de vertrekregeling staat vast. De uitstroom die niet gerelateerd is aan de vertrekregeling en de uitstroom van gepensioneerden is echter moeilijker te voorzien. De Belastingdienst monitort de uitstroom om de wervingsopgave indien nodig aan te passen.

Als een van deze risico's zich voordoet en er te weinig nieuwe medewerkers kunnen worden geworven, dan zal tijdelijk gebruik worden gemaakt van uitzendkrachten. Daarnaast is het mogelijk om keuzes te maken in het toezicht of om externe partijen in te zetten.

12 <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/09/13/oorzaken-vertraging-invoering-toeslag-motorrijtuigenbelasting-oude-vervuilende-dieselauto>

Aangiftecampagne 2017 (begin 2018)

In de 21^e halfjaarsrapportage is een aantal risico's weggenomen ten aanzien van de Aangiftecampagne inkomstenbelasting 2017 in 2018. De risico's zagen op te realiseren procesverbeteringen. Voor het volgende risico heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de verschillende wijzen waarop dit proces geoptimaliseerd kan worden:

- Doordat aanvullingen van belastingplichtigen mogelijk niet verwerkt kunnen worden, omdat ze al in de berekeningsfase zouden zitten, zouden extra bezwaarschriften moeten worden behandeld.

Tijdens de campagne Inkomensheffing (IH) 2017 zijn procesmatige aanpassingen doorgevoerd. Daarmee is bereikt dat, ten opzichte van IH 2016, ongeveer 15.000 extra aanvullingen met de initiële aangiften gevoegd konden worden, waardoor deze niet in het bezwaarproces terecht zijn gekomen. Dit risico is hiermee weggenomen en hierop zal vanaf de volgende halfjaarsrapportage niet meer op gerapporteerd worden.

Douane

In de eerdere halfjaarsrapportages is het risico onderkend dat door onvoldoende kennis en capaciteit de primaire (of alle) douanetaken niet in voldoende mate of met voldoende kwaliteit uitgevoerd kunnen worden als gevolg van de nieuw te werven medewerkers voor het proces Klantmanagement. Deze nieuwe medewerkers moeten opgeleid worden en zijn niet direct vanaf het moment van indiensttreding inzetbaar. Dankzij de lopende werving stromen er nieuwe medewerkers bij de Douane in.

De combinatie van de genoemde wervingen en de eerder genomen maatregelen, alsmede keuzes in het proces werpen hun vruchten af. De Douane blijft voor de zekerheid de effecten wel monitoren en stelt zo nodig de plannen bij. Indien nodig wordt in de volgende halfjaarsrapportage hierover gerapporteerd.

Moties, toezeggingen en updates

Inleiding

In deze bijlage wordt ingegaan op moties en toezeggingen.

- In tabel A is overzicht opgenomen van de moties en toezeggingen opgenomen die zijn afgedaan na de 21^e halfjaarsrapportage.
- In tabel B is een overzicht van de toezeggingen opgenomen die in deze rapportage worden afgehandeld.
- In tabel C is een overzicht opgenomen van de laatste stand van zaken van doorlopende toezeggingen, waarover in eerdere halfjaarsrapportages is gerapporteerd.
- In tabel D is een overzicht opgenomen van de openstaande moties en toezeggingen.

Tabel A Afgedane moties en toezeggingen

In de onderstaande tabel zijn de moties en toezeggingen opgenomen die zijn afgedaan na de 21^e halfjaarsrapportage.

Datum toezegging	Datum afdoening	Omschrijving motie/ toezegging	Wijze afdoening
14-dec-17	1-mei-18	De Staatssecretaris heeft toegezegd zich te beraden hoe hij de Tweede Kamer informeert over de scenario's waar de Douane rekening mee houdt in het kader van de Brexit.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 401.
15-mei-18	31-mei-18	De Staatssecretaris heeft toegezegd dat alle 166 ouders die in bezwaar zijn gegaan over de kinderopvangtoeslag voor eind mei schriftelijk excuses hebben ontvangen van de Belastingdienst/ Toeslagen.	Aanhangsel Handelingen II 2017/18, nr. 1206.
13-jun-18	14-jun-18	De Staatssecretaris heeft toegezegd een voorzet aan de Tweede Kamer toe te zenden voor de inhoudsopgave van de rapportages over de Belastingdienst aan de Tweede Kamer.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 410.
13-jun-18	18-jun-18	De Staatssecretaris heeft toegezegd de schriftelijke vragen van lid Omtzigt 'over de problemen bij de schenk- en erfbelasting die al lang bekend waren bij de Belastingdienst, maar pas in november 2017 aan de Tweede Kamer werden meegedeeld' voor het volgende debat te beantwoorden.	Aanhangsel Handelingen II 2017/18, nr. 3204.
6-sep-17	6-jul-18	De Staatssecretaris heeft toegezegd terug te komen op de voortgang ten aanzien van de keuzemogelijkheid voor mensen om (alleen) volledig digitale post te ontvangen, voor zover die al is gedigitaliseerd.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 421.
14-dec-17	6-jul-18	De Staatssecretaris heeft toegezegd dat de gezamenlijke Interactiestrategie -met andere uitvoerders- over digitaal communiceren met de overheid wordt gedeeld met de Tweede Kamer. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de expats.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 421.
26-apr-18	13-jul-2018	De Staatssecretaris heeft, in antwoord op de vragen van de leden Van der Molen, Omtzigt en Ladders over het gebruik van het burgerservicenummer (bsn) in het btw-identificatienummer, toegezegd de Tweede Kamer voor de zomer te informeren over de uitkomsten van onderzoek bij de Belastingdienst naar een alternatief voor dit gebruik.	Kamerstukken II 2018/19, 32 761, nr. 125.
31-mei-18	13-jul-18	De Staatssecretaris heeft toegezegd dat hij, indien hij een aanwijzing massaal bezwaar geef voor de bezwaarschriften tegen de vermogensrendementsheffing in de aanslag inkomstenbelasting 2017, een afschrift van het aanwijzingsbesluit aan de Tweede Kamer zal toezenden.	Stcrt. 2018, 39781.
13-jul-18	29-aug-18	De staatssecretaris heeft toegezegd om op grond van artikel 25c, tweede lid, AWR een afschrift van de aanwijzing inzake de procedure massaal bezwaar aan de Tweede Kamer zenden.	Kamerstukken II 2017/18, 34 245, nr. 4.
13-jul-18	30-aug-18	De staatssecretaris streeft ernaar de vragen omtrent de huurinkomsten uit airbnb zo spoedig mogelijk te beantwoorden.	Aanhangsel Handelingen II 2017/18, nr. 3025.

Datum toezegging	Datum afdoening	Omschrijving motie/ toezegging	Wijze afdoening
2-okt-17	19-sept-18	De staatssecretaris heeft toegezegd om de databeveiliging binnen de Belastingdienst te verbeteren en maatregelen te nemen om de mogelijkheid tot datatransfer van een specifieke data(werkomgeving) naar buiten de Belastingdienst onmogelijk te maken.	Kamerstukken II 2018/19, 32 761, nr. 125.
16-nov-17	29-aug-18	De staatssecretaris heeft toegezegd dat de Belastingdienst een overzicht bij zal houden waarbij - uit vooroverleg blijkt dat - het reële coöperatieve bedrijfsleven wordt geraakt door de introductie van een inhoudingsplicht voor houdstercoöperaties en waarin niet in een oplossing voorzien kan worden.	Kamerstukken II 2018/19, 35 000-IX, nr. 4.

Tabel B Moties en toezeggingen 22^e halfjaarsrapportage

In de onderstaande tabel is overzicht van de toezeggingen opgenomen die door middel van deze halfjaarsrapportage als afgehandeld worden beschouwd. De toelichting inzake afhandeling van de toezegging is terug te lezen onder de tabel.

Nr.	Vergaderjaar	Omschrijving toezeggingen	Vindplaats
1	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd in overleg te treden met jeugdorganisaties over het versimpelen van het door pleegouders aan te vragen en definitief toegekend krijgen van heffingskortingen en toeslagen en een brief over naar de Tweede Kamer te sturen, waarin ook wordt ingegaan op de optie voor een apart aanspreekpunt binnen de Belastingdienst voor deze doelgroep.	Handelingen II 2017-2018, 25.
2	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd een overzicht van BIT-toetsen die afgerond zijn en BIT-toetsen die nog gepland zijn binnen de Belastingdienst schriftelijk te rapporteren aan de Tweede Kamer.	De Staatssecretaris tijdens het Algemeen Overleg Belastingdienst op 13 juni 2018, Handelingen II 2017-2018, 31 066, nr. 410.
3	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd dat de Belastingdienst bij alle projecten boven een bepaald bedrag een BIT-advies zal aanvragen. De grens hiervoor is nu > €5 miljoen.	Tweede Kamer, 97 ^e plenaire vergadering, Problemen bij innen belastingen.
4	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd dat samen met de toeslagen-departementen wordt bezien of een onderzoek – binnen het systeem van toeslagen over het terugdringen van niet-gebruik – kan worden uitgevoerd.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 401.
5	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd in de loop van 2018 de Tweede Kamer te informeren of het mogelijk is voor de Belastingdienst én voor lokale overheden om, en zo ja hoe, de beslagvrije voet op bankbeslagen zonder verzoek al vooraf toe te passen.	De Staatssecretaris tijdens plenaire behandeling Belastingplan, Handelingen II, 2017-2018, 25.
6	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd te rapporteren over de uitkomst van de gesprekken met de Autoriteit Persoonsgegevens inzake de AVG in de volgende halfjaarsrapportage.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 401.
7	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd de Tweede Kamer te informeren over de voortgang bij het realiseren van de genomen maatregelen inzake de naleving van de AVG bij de Belastingdienst via de halfjaarsrapportages.	Aanhangsel Handelingen II 2017/18, nr. 2345.

Nr.	Vergaderjaar	Omschrijving toezeggingen	Vindplaats
8	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd in de volgende Halfjaars-rapportage meer uitgebreid te rapporteren over de vennootschaps-belastingplicht van overheidsondernemingen in de praktijk.	Bijlage bij Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 390.
9	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd de Tweede Kamer te informeren over de resultaten van de proef Vooraf ingevulde aangiften voor zzp'ers vanaf de 22 ^e Halfjaarsrapportage van de Belastingdienst.	Aanhangsel Handelingen II 2017/18, nr. 1856.
10	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd om in samenspraak met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat de Tweede Kamer eind 2018 te informeren over de voortgang rondom de invoering van de MRB-toeslag.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 408.
11	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd de Tweede Kamer in het najaar 2018 te informeren over de plannen voor de herziening en het verdere tijdpad van implementatie van de rullingpraktijk. Zijn ambitie is dat de nieuwe vormgeving van de rullingpraktijk per 1 januari 2019 gereed is.	Kamerstukken II 2017/18, 25 087, nr. 208.
12	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd dat een keer per jaar gerapporteerd zal worden aan de Tweede Kamer over het programma bij de Belastingdienst met het doel om de technische achterstanden, de zogenaamde technische schuld, inzichtelijk te maken en op te lossen.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 403.
13	2017-2018	Na toetsing worden er nog bestedingsplannen overgeboekt naar de Belastingdienst. De Minister heeft toegezegd dat het exacte overzicht daarvan via de staatssecretaris van Financiën aan de Tweede Kamer verzonden zal worden.	Tweede Kamer, 84 ^e plenaire vergadering.
14	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd de Tweede Kamer te informeren op welke wijze de terugwerkende kracht is vormgegeven. De terugwerkende kracht om de uitkeringen onder de eindheffing te brengen heeft tot gevolg dat op basis van de aangiften inkomstenbelasting over 2016 en 2017 bij de betrokken uitkeringsgerechtigden onjuiste (te hoge) aanslagen zijn opgelegd.	Kamerstukken II 2017/18, 34 785, nr. 85.
15	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd om over de structurele oplossingen databeveiliging te rapporteren en de mogelijkheden tot pseudonimisering.	Kamerstukken II 2016/17, 31 066 nr. 367.

Toelichting

- Toegezegd in overleg te treden met jeugdorganisaties over het versimpelen van het door pleegouders aan te vragen en definitief toegekend krijgen van heffingskortingen en toeslagen en een brief over naar de Tweede Kamer te sturen, waarin ook wordt ingegaan op de optie voor een apart aanspreekpunt binnen de Belastingdienst voor deze doelgroep.**

Er hebben twee bijeenkomsten plaatsgevonden met de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP). Een derde bijeenkomst zal in het najaar van 2018 plaatsvinden. De NVP heeft bij de Belastingdienst inmiddels contactpersonen voor Toeslagen, Inkomstenbelasting en schenken-erfbelasting. Op basis van casuïstiek worden gezamenlijk verbetervoorstellen voor zowel de belastingdienst als de NVP geïdentificeerd.

- 2 **Toegezegd een overzicht van BIT-toetsen die afgerond zijn en BIT-toetsen die nog gepland zijn binnen de Belastingdienst schriftelijk te rapporteren aan de Tweede Kamer.**
- 3 **Toegezegd dat de Belastingdienst bij alle projecten boven een bepaald bedrag een BIT-advies zal aanvragen. De grens hiervoor is nu > € 5 miljoen.**

Er worden BIT-toetsen uitgevoerd bij projecten met een ICT-component boven de grens van 5 miljoen. Deze afspraak is gemaakt met het systeemverantwoordelijke ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en het Bureau ICT Toetsing (BIT) in juli 2018. De scope van toetsen is uitgebreid. Niet alleen vernieuwingsprojecten worden voorgelegd, ook beheersmatige ICT-activiteiten zoals jaaraanpassingen staan op de lijst. Er wordt aan de toezegging voldaan om op alle projecten – dus niet alleen projecten op gebied van vernieuwing – een BIT-advies te ontvangen. Er wordt verkend welke jaaraanpassing binnen de Belastingdienst zich het best leent voor een BIT-toets.

Op 17 mei 2018 is de realisatie Doelarchitectuur Inning voor een BIT-toets aangemeld. De planning is dat in oktober/november het BIT een conceptrapport oplevert ten behoeve van hoor- en wederhoor. Een andere BIT-toets op de Rehosting AGS is onlangs afgerond. Deze is – samen met de reactie van de Belastingdienst – aan de Tweede Kamer gezonden met als dagtekening 28 augustus 2018.¹³ Het advies en de reactie zijn tevens gepubliceerd in het actuele overzicht van afgeronde BIT-Toetsen op de website van het Bureau ICT-toetsing. Op die website vindt u ook een overzicht van de toetsen die momenteel bij BIT lopen. Verder is aan BZK toegezegd dat alle ICT-activiteiten van Financiën/Belastingdienst boven de 5 miljoen – de hierboven genoemde BIT-lijst – met ingang van 2019 op het Rijks-ICT-Dashboard worden gepubliceerd.

- 4 **Toegezegd dat samen met de toeslagende departementen wordt bezien of een onderzoek – binnen het systeem van toeslagen over het terugdringen van niet-gebruik – kan worden uitgevoerd.**

Het onderzoek over het terugdringen van niet-gebruik wordt meegenomen in het Interdepartementaal Beleidsonderzoek dat op Prinsjesdag jl. is aangekondigd.

- 5 **Toegezegd in de loop van 2018 de Tweede Kamer te informeren of het mogelijk is voor de Belastingdienst én voor lokale overheden om, en zo ja hoe, de beslagvrije voet op bankbeslagen zonder verzoek al vooraf toe te passen.**

In de moties en toezeggingenbrief van 4 april 2018 is ingegaan op de motie Snels c.s. In die brief is aangegeven dat met ingang van 1 januari 2018 in de Leidraad Invordering is opgenomen dat de ontvanger, wanneer hij derdenbeslag legt als gevolg waarvan de belastingschuldige niet meer kan voorzien in zijn levensonderhoud, zijn medewerking verleent aan (gedeeltelijke) opheffing van het beslag dan wel dat hij een passend deel van het door de derde betaalde bedrag beschikbaar stelt aan de belastingschuldige. De ontvanger verleent slechts medewerking onder voorwaarde dat de belastingschuldige voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat hij als gevolg van het beslag gedurende een bepaalde periode niet meer kan voorzien in de kosten van levensonderhoud. Voor de vaststelling van het passende deel gaat de ontvanger uit van de kosten van bestaan als bedoeld in artikel 16 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.

¹³ Kamerstukken II 2017/18, 26 643, nr. 554.

De uitwerking van de toezegging nader onderzoek te doen is opgegaan in een actuele ontwikkeling die volgt uit het regeerakkoord. In het kader van het regeerakkoord van 2017 - 2021 is door het ministerie van Justitie en Veiligheid het programma 'Verbetering van het burgerlijk procesrecht' aangekondigd. Dat programma heeft op zijn beurt geleid tot het in internetconsultatie brengen, in juni 2018, van een wetsvoorstel van het Ministerie van Justitie en Veiligheid over het beslag- en executierecht. Dat wetsvoorstel regelt onder meer dat er een met de beslagvrije voet bij een beslag op inkomen vergelijkbare regeling wordt ingevoerd voor bankbeslag (het beslagvrije bedrag genoemd). Een belangrijk verschil met de beslagvrije voet, is dat de voorgestelde regeling uitgaat van een standaardbedrag per bank(rekening), dus ongeacht iemands inkomen. Bij toepassing van de beslagvrije voet bij bankbeslag zoals die de Belastingdienst voor ogen stond, wordt juist wel uitgegaan van het inkomen. Momenteel wordt onderzocht of een systematiek die gelijk is aan die uit het voorstel van het Ministerie van Veiligheid en Justitie ook maakbaar en haalbaar is, binnen de bestaande iv-portefeuille, bij bankbeslag door de Belastingdienst.

6 Toegezegd te rapporteren over de uitkomst van de gesprekken met de Autoriteit Persoonsgegevens inzake de AVG in de volgende halfjaarsrapportage.

Op 5 juli 2018 is met de Autoriteit Persoonsgegevens gesproken over de mate waarin de Belastingdienst voldoet aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de maatregelen die in de periode tot eind mei 2019 worden getroffen om volledig in lijn te komen met de AVG. De antwoorden op Kamervragen van het lid Omtzigt¹⁴ vormden de leidraad voor het gesprek. Daarin is aangegeven dat de risico's bij naleving van de AVG met name liggen op het punt van het schonen van gegevensbestanden, autorisaties, wettelijke grondslagen voor een aantal verwerkingen en het delen van gegevens. De te nemen maatregelen zijn met name die risico's gericht.

Om de AP meer inzicht te bieden in wat moet gebeuren en de stand van zaken, zijn documenten over risico- en issueanalyses van de organisatieonderdelen van de Belastingdienst en bij het nemen van maatregelen te hanteren beleidslijnen aan de AP gezonden. Ook de door de ADR uitgevoerde audit op de basispositie AVG is aan de AP toegestuurd.

7 Toegezegd de Tweede Kamer te informeren over de voortgang bij het realiseren van de genomen maatregelen inzake de naleving van de AVG bij de Belastingdienst via de halfjaarsrapportages.

De Belastingdienst heeft in 2017 een zogenoemde basispositie voor naleving van de AVG geformuleerd. Op grond van deze basispositie zijn maatregelen genomen om te voldoen aan de informatieplicht en transparantie-eisen en faciliteiten te bieden zodat betrokkenen hun rechten onder AVG (zoals inzage en correctie) geldend kunnen maken. Een voorbeeld van een maatregel is het schonen van gegevensbestanden. Daarnaast is onder andere gewerkt aan organisatorische aspecten zoals bewustwording en kennis, registratieplicht van verwerkingen van persoonsgegevens ten behoeve van het toezicht.

Bij de inrichting van de procedure voor inzage- en correctieverzoeken is rekening gehouden met een omvangrijke toename van het aantal verzoeken. De eerste weken na het van kracht worden van de AVG heeft een dagelijkse monitoring op het aantal binnengekomen verzoeken plaatsgevonden, en op het bezoek aan de privacypagina op de website. Er is niet meer aandacht gekomen voor informatie over verwerking van persoonsgegevens en het indienen van inzageverzoeken. Websitebezoeken en inzageverzoeken bleven beperkt tot enige tientallen per week.

¹⁴ Aanhangsel Handelingen II, 2018/19, nr. 2345.

De Auditdienst Rijk (ADR) heeft een onderzoek gedaan naar de basispositie AVG. De ADR constateerde dat alle belangrijke onderwerpen (zoals ook genoemd in het tien stappenplan AVG van de AP) in beeld waren bij de Belastingdienst. De ADR gaf ook aan dat in de basispositie niet alle onderwerpen/thema's zijn opgenomen, maar dat dit verklaarbaar is omdat ze onderdeel uitmaken van andere projecten bij de Belastingdienst, niet relevant zijn voor de Belastingdienst of omdat de realisatie ervan gepland was na 25 mei 2018.

Op dit moment werkt de Belastingdienst aan maatregelen om per mei 2019 in lijn te zijn met de AVG en dat ook te blijven¹⁵. Dit gebeurt op basis van risico- en issueanalyses die in het verlengde van de inventarisatie van gegevensverwerkingen ten behoeve van het AVG-register zijn gemaakt. Deze analyses vormen een goede basis, maar voor een effectieve en efficiënte sturing op en monitoring van de uitvoering van de maatregelen is nog een kwaliteitsslag nodig. In de volgende Halfjaarsrapportage zal op basis van de verbeterde analyses de stand van zaken van de maatregelen worden gegeven.

8 Toegezegd in de volgende halfjaarsrapportage meer uitgebreid te rapporteren over de vennootschapsbelastingplicht van overheidsondernemingen in de praktijk.

Zoals in de vorige halfjaarrapportage is toegezegd, wordt hierna nader ingegaan op de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen.

Het doel van de Met de Wet Modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen is voor de vennootschapsbelasting een gelijk fiscaal speelveld tussen overheidsondernemingen onderling en marktpartijen te creëren.¹⁶ Binnen de Belastingdienst is eind 2014 als onderdeel van de directie Grote Ondernemingen het Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen (BBO) ingesteld voor de behandeling van alle aangelegenheden gerelateerd aan voornoemde wet. Het BBO heeft in eerste instantie veel aandacht besteed aan voorlichting over de belastingplicht aan de doelgroep, alsmede vooroverleg met de overkoepelende organisaties van de overheden en met (potentiële) belastingplichtige overheidsondernemingen. BBO heeft hierdoor inmiddels een completer beeld van de overheidsondernemingen die mogelijk vennootschapsbelastingplichtig zijn met ingang van 1 januari 2016 (en voor de zeehaven-bedrijven met ingang van 1 januari 2017).

Uit de dossieranalyse van onder andere departementen, gemeenten, provincies en waterschappen, is gebleken dat er meer dan 3000 overheidsondernemingen zijn die potentieel Vpb-plichtig, waarvan een grote groep gebruik kan maken van een of meer vrijstellingen als gevolg waarvan zij geen aangifte hoeven te doen. Ook is naar voren gekomen dat niet iedere overheidsonderneming tijdig om een aangifte vennootschapsbelasting heeft verzocht. BBO heeft aan deze overheidsondernemingen actief een aangifte uitgereikt. Uiteindelijk zullen er ongeveer 1.100 overheidsondernemingen aangifte moeten doen.

Tot 1 augustus 2018 hebben bijna 500 van de ongeveer 1.100 overheidsondernemingen de aangifte vennootschapsbelasting over 2016 ingediend. Het is de verwachting dat een groot deel van de overige aangiften nog in 2018 wordt ingediend, aangezien in de meeste gevallen het verleende uitstel voor het indienen van de aangifte nog dit jaar eindigt. BBO is bezig met de beoordeling van de ingediende aangiften. Er zijn gedurende de afgelopen jaren 636 verzoeken tot vooroverleg ingediend, waarvan 466 verzoeken inmiddels zijn afgedaan. Er zijn daarnaast 252 andere verzoeken ingediend. Hiervan zijn 218 verzoeken afgedaan.

¹⁵ Aanhangsel Handelingen II 2017/18, nr. 2345.

¹⁶ Kamerstukken II 2014/15, 34 003.

De Belastingdienst zal de binnengekomen aangiften binnen de daartoe gestelde termijnen behandelen. De nog openstaande verzoeken worden zo snel mogelijk in de tweede helft van 2018 afgewikkeld.

In deze halfjaarsrapportage wordt de laatste keer over de voortgang op dit onderwerp wordt gerapporteerd.

9 Toegezegd de Tweede Kamer te informeren over de resultaten van de proef Vooraf ingevulde aangiften voor zzp'ers vanaf de 22^e halfjaarsrapportage van de Belastingdienst.

In vergelijking met andere doelgroepen binnen MKB blijken zzp'ers meer bewuste en onbewuste fouten te maken in hun aangiften. Dat zorgt voor onzekerheid bij die zzp'ers en tot veel correctiewerk voor de Belastingdienst. Zoals beschreven in de Handhavingsbrief Belastingdienst 2018¹ is de Belastingdienst gestart met een pilot om te onderzoeken of meer aangiften 'in één keer goed' ingediend kunnen worden door de gegevens in de aangiften rechtstreeks te ontleen aan de administraties van de zzp'ers. Naar verwachting zal dit voor zzp'ers leiden tot administratieve lastenverlichting, tot meer inzicht in hun eigen financiële en fiscale positie, en tenslotte tot kwalitatief betere aangiften.

Een groot deel van de gemaakte fouten kan voorkomen worden door gecertificeerde online boekhoudsoftware te verrijken met 'aangifte doen en betalen'. Het online boekhoudpakket ondersteunt de zzp'er bij het voeren van zijn administratie. Rechtstreeks vanuit de software vormt die administratie vervolgens de basis voor de belastingaangifte en de betaling daarvan, via een koppeling met de bankrekening van de zzp'er. Dit vergroot de kans om het in één keer goed te doen; dubbele handelingen zijn niet meer nodig.

Begin 2018 is een pilot gestart met een beperkte groep zzp'ers. Deze groep kan inmiddels aangifte omzetbelasting doen vanuit de online boekhoudsoftware én deze direct betalen met iDeal.

Onderzoek naar de ervaringen over het eerste kwartaal 2018 laat zien dat het overgrote deel van de deelnemers deze nieuwe manier van boekhouden en het doen en betalen van aangifte omzetbelasting als gemakkelijk, logisch en duidelijk ervaart.

In een latere fase zal ook de mogelijkheid geboden worden vanuit de gecertificeerde boekhoudsoftware het winstdeel van de aangifte inkomstenbelasting in te vullen.

10 Toegezegd om in samenspraak met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat de Kamer eind 2018 te informeren over de voortgang rondom de invoering van de MRB-toeslag.

De Belastingdienst koerst op het in werking te laten treden van de toeslag in de motorrijtuigenbelasting per 1 januari 2020. De Belastingdienst monitort de voortgang van de verschillende trajecten om de toeslag te realiseren nauwlettend. De Belastingdienst stelt alles in het werk om dit voor de beoogde implementatiedatum van 1 januari 2020 te realiseren.

11 De Staatssecretaris heeft toegezegd de Kamer in het najaar 2018 te informeren over de plannen voor de herziening en het verdere tijdpad van implementatie van de rullingpraktijk. Zijn ambitie is dat de nieuwe vormgeving van de rullingpraktijk per 1 januari 2019 gereed is.

De Staatssecretaris van Financiën heeft in zijn brief van 18 februari 2018 aangekondigd de rullingpraktijk voor rulings met een internationaal karakter te willen herzien. De maanden daarna heeft een interne werkgroep met input van twee externe deskundigen een werkdocument gemaakt. In dit werkdocument zijn de huidige situatie en mogelijke opties voor een herziening van de praktijk op de onderdelen i) inhoud, ii) proces en iii) transparantie in kaart gebracht. Vervolgens heeft in augustus/september een internetconsultatie plaatsgevonden waarin betrokkenen zijn uitgenodigd om mee te denken over de nieuwe inrichting van de rullingpraktijk. De input vanuit de internetconsultatie en de externe deskundigen wordt meegenomen in de uiteindelijke plannen voor de nieuwe vormgeving van de rullingpraktijk. De Staatssecretaris is voornemens deze plannen aan het eind van dit jaar aan de Tweede Kamer te sturen. Doel is dat vanaf 1 januari 2019 de nieuwe inrichting van de rullingpraktijk kan worden vormgegeven.

12 Toegezegd dat één keer per jaar gerapporteerd zal worden aan de Tweede Kamer over het programma bij de Belastingdienst met het doel om de technische achterstanden, de zogenaamde technische schuld, inzichtelijk te maken en op te lossen.

In de 20ste halfjaarsrapportage is aangegeven dat voor de continuïteit en de beschikbaarheid van de systemen op lange termijn het programma MIV wordt uitgevoerd. De doelstelling van dit programma is het terugdringen van het achterstallig onderhoud en het verhogen van de wendbaarheid van het IV landschap. In de eerste helft van 2018 is in het kader van dit programma de rekenservice bij de IH succesvol in productie genomen. Bij de omzetbelasting is er vertraging op het terugdringen van het achterstallig onderhoud. Recent is het bestedingsplan Modernisering IV voor 2019-2022 ingediend. Hiermee wordt geborgd dat er meerjarige financiering is om het achterstallig onderhoud – gemeten in de waarde van de technische schuld - te verminderen en het landschap te moderniseren.

13 Na toetsing worden er nog bestedingsplannen overgeboekt naar de Belastingdienst. De Minister heeft toegezegd dat het exacte overzicht daarvan via de staatssecretaris van Financiën aan de Kamer verzonden zal worden.

Deze toezegging wordt middels overzicht in hoofdstuk 3 Beheerst vernieuwen van deze rapportage afgedaan.

14 Toegezegd de Tweede Kamer te informeren op welke wijze de terugwerkende kracht is vormgegeven. De terugwerkende kracht om de uitkeringen onder de eindheffing te brengen heeft tot gevolg dat op basis van de aangiften inkomstenbelasting over 2016 en 2017 bij de betrokken uitkeringsgerechtigden onjuiste (te hoge) aanslagen zijn opgelegd.

Duitsland verstrekt in het kader van de Wiedergutmachung een aantal oorlogsuitkeringen waaronder de zogenoemde getto-uitkeringen en de zogenoemde BEG-uitkeringen.¹⁷

Deze uitkeringen:

- tellen in Nederland mee voor de bepaling van de hoogte van het belastingtarief over mogelijk andere inkomsten;
- behoren tot het premie-inkomen voor de volksverzekeringen
- tellen mee bij het toetsingsinkomen voor inkomensafhankelijke regelingen.

¹⁷ In de brief aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2017/18, 34 785, nr. 85) werd ook een eenmalige oorlogsuitkering benoemd. Die eenmalige oorlogsuitkering kwalificeert echter niet als periodieke uitkering of als pensioen en behoort daarmee niet tot het verzamelinkomen. De ongewenste gevolgen gelden dus ook niet voor deze uitkering, zodat het toepassen van de gevonden oplossing voor deze eenmalige oorlogsuitkering onnodig is.

Hierdoor kunnen toeslagen lager uitvallen. De oplossing voor deze ongewenste gevolgen, zoals is toegelicht in de brief aan de Tweede Kamer van 18 mei 2018¹⁸, is gevonden in het aanwijzen van onder andere getto-uitkeringen als onder de zogenoemde eindheffing vallende uitkeringen van publiekrechtelijke aard. Hierdoor neemt het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2016 de verschuldigde heffingen via eindheffing voor zijn rekening. Duitsland verstrekt ook zogenoemde Härtefonds für rassistisch Verfolgte nicht jüdischen Glaubens (HNG) Fondsuitkeringen aan Nederlandse ingezetenen. Aangezien deze uitkeringen dezelfde fiscale gevolgen hebben, wordt hiervoor nu eenzelfde regeling getroffen.

De vaste commissie voor Financiën heeft verzocht om in bijvoorbeeld de 22^e of 23^e halfjaarsrapportage Belastingdienst, de Tweede Kamer te informeren op welke wijze de terugwerkende kracht is vormgegeven. De terugwerkende kracht om de uitkeringen onder de eindheffing te brengen heeft tot gevolg dat op basis van de aangiften inkomstenbelasting over 2016 en 2017 bij de betrokken uitkeringsgerechtigden onjuiste (te hoge) aanslagen zijn opgelegd. Op grond van de nieuwe regeling zullen deze aanslagen moeten worden gecorrigeerd. Uit een oogpunt van dienstverlening zal de Belastingdienst de betrokkenen – voor zover deze bij de dienst bekend zijn – persoonlijk over de wijze van correctie benaderen. Aanvullend worden betrokkenen via algemene berichtgeving op de hoogte gebracht van de nieuwe regeling. De gevolgen voor de toeslagen (mogelijk recht op hogere toeslag) worden hierbij meegenomen. In de aangiften inkomstenbelasting voor 2018 hoeven de bedragen van de genoemde oorlogsuitkeringen niet meer te worden vermeld.

15 Toegezegd over de structurele oplossingen databeveiliging te rapporteren en de mogelijkheden tot pseudonimisering.

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft onderzoek uitgevoerd naar de technische en organisatorische maatregelen die door de Belastingdienst zijn genomen om persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. De conclusie van het onderzoek was dat de logging, de controle op de logging en de toegangsbeveiliging bij D&A niet op orde was. In de brief van 7 augustus 2017 heeft de staatssecretaris de AP geïnformeerd over te nemen verbetermaatregelen n.a.v. een interne onderzoek naar het gegevensgebruik bij D&A. Het pseudonimiseren van gegevens is een complexe opgave. Er ligt een plan van aanpak voor pseudonimiseren, maar door het gebrek aan capaciteit in de markt kunnen er op dit moment nog geen termijnen gegeven worden. De AP is hiervan op de hoogste gesteld met de brief van 19 september 2018. De AP behoudt zich het recht voor aanvullend onderzoek te doen naar de beveiliging van persoonsgegevens bij de Belastingdienst.

¹⁸ Kamerstukken II 2017/18, 34 785, nr. 85.

Tabel C Updates doorlopende toezeggingen

In de onderstaande tabel komen onderwerpen aan de orde waarvan is toegezegd om doorlopend over te rapporteren.

Nr.	Vergaderjaar	Omschrijving toezegging	Vindplaats
1	2015-2016	De Staatssecretaris heeft toegezegd om in de halfjaarsrapportages van de Belastingdienst verslag te doen over de voortgang van het proces van behandeling van informatie uit de Panama papers en de daarmee bereikte resultaten.	Kamerstukken II 2015/16, 34 451, nr. 2, p. 3.
2	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd in de komende halfjaarsrapportages Belastingdienst te rapporteren over internationaal invorderen, waaronder de tien grootste landen. Daarnaast wordt zowel voor deze landen als op het totaal aangegeven wat alsnog wordt geïnd en wat oninbaar is gebleken.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 394.
3	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd dat, mochten zich nieuwe ontwikkelingen voordoen in de soorten goederen/diensten waarmee btw-carrouselfraude plaatsvindt, de Tweede Kamer hierover geïnformeerd zal worden.	Handelingen II 2017-2018, 25.
4	2015-2016	De Staatssecretaris heeft in het kader van de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) toegezegd dat als een nieuwe constructie opduikt waarmee echt op een nieuwe manier buiten dienstbetrekking wordt gewerkt, deze constructie geanonimiseerd en ontdaan van fiscale informatie, openbaar wordt gemaakt op de website van de Belastingdienst.	Handelingen I, 27, lt. 7.
5	2016-2017	De Staatssecretaris heeft toegezegd dat, zodra stappen zijn gezet in het onderzoek naar tien mogelijk kwaadwillende opdrachtgevers, de Tweede Kamer hierover geïnformeerd zal worden.	Kamerstukken II 2017/18, 34 036, nr. 63.
6	2014-2015	De Staatssecretaris heeft toegezegd te rapporteren aan de Tweede Kamer als blijkt dat groepen additioneel worden uitgezonderd van elektronisch berichtenverkeer (EBV) of een uitzondering dreigen te worden. Dit zal worden gemeld aan de Tweede Kamer in de halfjaarsrapportage.	Kamerstukken II 2014/15, 34 196, nr. 18, p. 12.
7	2014-2015	De Staatssecretaris heeft toegezegd elke volgende verandering met impact in het kader van de Wet EBV vooraf aan de Tweede Kamer te melden.	Kamerstukken II 2014/15, 34 196, nr. 18, p. 12.
8	2016-2017	De Staatssecretaris heeft toegezegd de Tweede en Eerste Kamer van informatie voorzien over 'country-by-country reporting' - hoeveel landenrapporten de Belastingdienst heeft ontvangen van belastingplichtigen, hoeveel landenrapporten zijn ontvangen van andere landen via de uitwisseling en een kwalitatieve beschrijving van de ervaringen alsmede inzicht in veel voorkomende vervolgcacties.	Kamerstukken II 2016/17, 34 651, nr. 14 & Kamerstukken I, 34 651, C.
9	2016-2017	De Staatssecretaris heeft toegezegd om jaarlijks een notitie toe te voegen aan de Halfjaarsrapportage Belastingdienst met een aanvulling op de aantallen APA's en ATR's. Er wordt per type ruling een voorbeeld of model gegeven zodat de Tweede Kamer kan zien hoe het in elkaar zit.	Handelingen II 2016-2017, 82, it. 8, p. 21.
10	2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd om over de voortgang van beheersing fiscale processen te rapporteren.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066 nr. 104.

Toelichting

1 Toegezegd in de halfjaarsrapportages van de Belastingdienst verslag te doen over de voortgang van het proces van behandeling van informatie uit de Panama papers en de daarmee bereikte resultaten.

Panama Papers

De detectie en identificatie van de 514 aan Nederland gelinkte (rechts)personen uit de database van het International Consortium of Investigative Journalists (ICIJ) is inmiddels afgerond. Er zullen geen nieuwe casussen meer uit dit databestand voortkomen. Bij alle dossiers heeft een eerste beoordeling plaatsgevonden op fiscaal belang voor Nederland. Deze eerste beoordeling heeft intussen geleid tot inhoudelijke behandeling in 56% van de gevallen. In de overige 44% van de gevallen worden geen vervolgstappen ondernomen vanwege geen of geringe fiscale relevantie. Zoals in de 21^e halfjaarrapportage is gemeld, kost de inhoudelijke beoordeling veel tijd omdat als gevolg van het (nog steeds) ontbreken van brondocumenten op andere wijze bewijsmateriaal vergaard moet worden (onder andere door opvraag in het buitenland). In de 20^e halfjaarrapportage is gemeld dat Duitsland over meer brondocumenten lijkt te beschikken. Inmiddels is Duitsland (deelstaat Hessen) bereid tot het delen van deze informatie op casusniveau. Op pilotbasis is over enkele dossiers om nadere informatie verzocht.

Van de in behandeling genomen dossiers is ongeveer de helft afgerond of in een ver gevorderd stadium van behandeling. De analyses en activiteiten in het toezicht hebben ondertussen geleid tot het opleggen van aanslagen tot een bedrag van per saldo €7,2 miljoen (incl. boetes en rente). Inmiddels is er ook in één casus een strafrechtelijk traject ingezet. In een aantal andere gevallen wordt het instellen van een strafrechtelijk traject nog bezien. Daarnaast wordt overwogen tegen een aantal belastingplichtigen een civiele procedure te starten om het verstrekken van informatie af te dwingen. De voortgang van afhandeling van de posten heeft continue de aandacht van de Belastingdienst.

Met betrekking tot de in het Regeerakkoord aangekondigde businesscase heb heeft de staatsecretaris de Tweede Kamer, in antwoord op Kamervragen over nieuw datalek bij Mossack Fonseca, nader geïnformeerd. Zoals in deze antwoorden is aangegeven is in het verleden gebleken dat het zowel ex ante als ex post niet lukt een directe relatie te leggen tussen specifieke investeringen en meer belastingopbrengsten, wat gebaseerd is op de onderzoeken van de Algemene Rekenkamer en ADR. Op Prinsjesdag 2018 is de Tweede Kamer geïnformeerd over een extra investering de komende jaren tot en met 2022 van cumulatief €17 miljoen op het terrein van de versterking van de informatiepositie en de opsporingscapaciteit van de Belastingdienst, en ook de handhavingstrategie van de Belastingdienst ten goede kan komen.

Paradise Papers

Vanaf 25 oktober 2017 heeft ICIJ informatie gepubliceerd onder de noemer Paradise Papers. In tegenstelling tot de Panama Papers kennen de data uit de Paradise Papers diverse bronnen. Een deel van de data is volgens de ICIJ afkomstig uit bestanden van de internationale trust-service provider Appleby. De rest is afkomstig uit de handelsregisters van onder meer Barbados, Aruba, Malta en Saint Kitts and Nevis. Bij de analyse van het fiscale belang wordt vooralsnog geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende databronnen. Wel wordt prioriteit gegeven aan de gegevens die afkomstig zijn van Appleby omdat die het meest concreet zijn.

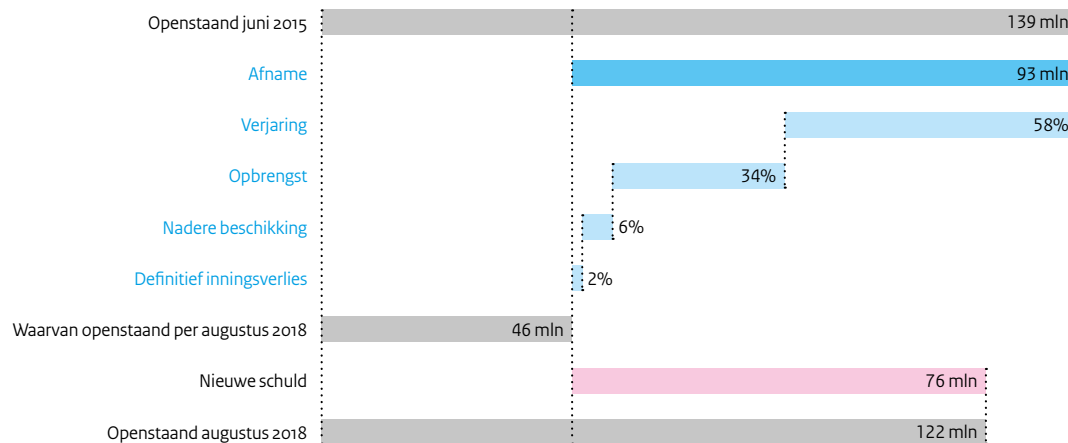
De Belastingdienst is bezig met het analyseren op fiscale belang van de laatste update van IC11. Identificatie is de eerste en noodzakelijke stap voor behandeling. In de Paradise Papers zijn 723 mogelijk voor Nederland relevante natuurlijke personen geïdentificeerd. Deze personen en de in de Paradise Papers genoemde gelieerde ondernemingen maken veelal deel uit van wereldwijde structuren van internationale ondernemingen. Tot 1 juli 2018 zijn tegen deze achtergrond 405 (rechts)personen fiscaal beoordeeld. Bij veruit de meeste dossiers was de internationale structuur fiscaal bekend en leiden daarom niet tot een (extra) correctie.

De publicaties van de IC11 zijn intussen ook vergeleken met de ons bekende gegevens van niet-ingezetenen. Daaruit blijkt dat er ruim 2600 natuurlijke personen of rechtspersonen zijn, welke een bankrekening in Nederland aanhouden dan wel hebben aangehouden. De fiscale relevantie van deze informatie wordt nader onderzocht. Dit vergt vanwege de complexiteit de nodige tijd.

2 Toegezegd in de komende halfjaarsrapportages Belastingdienst te rapporteren over internationaal invorderen, waaronder de tien grootste landen. Daarnaast wordt zowel voor deze landen als op het totaal aangegeven wat alsnog wordt geïnd en wat oninbaar is gebleken.

De geactualiseerde cijfers zijn in figuur 1 opgenomen.

Figuur 1 toe- en afname openstaande toeslagschulden in het buitenland (bedrag x € 1 miljoen)

Ultimo juni 2015 stond er €139 miljoen aan vorderingen open in het buitenland. Van dit bedrag stond €81 miljoen daadwerkelijk open en was er €58 miljoen buiten het invorderingsproces geplaatst, door middel van een nog verrekenbare oninbaarlijding. Deze oninbaarlijdingen worden actief gemonitord op verrekenmogelijkheden.

De afname van het openstaande vorderingsbedrag in de periode van juni 2015 t/m augustus 2018 bedraagt €93 miljoen. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- Als gevolg van verjaring is 58 procent van het openstaande bedrag niet meer in te vorderen / te verrekenen. Dit betreft met name het deel dat al buiten de invordering was geplaatst.
- 34 procent van de afname is als opbrengst op de openstaande vorderingen ontvangen. Voor 6 procent is de openstaande schuld als gevolg van een nadere beschikking naar beneden bijgesteld.
- Voor 2 procent is de schuld als definitief inningsverlies afgeschreven. Bijvoorbeeld naar aanleiding van een overlijden of een schuldsaneringstraject.

Ultimo augustus 2018 staat er nog €46 miljoen van de in juni 2015 geselecteerde vorderingen open (€41 miljoen daadwerkelijk open en €5 miljoen als verrekenbare oninbaarlijding).

In de periode tussen juni 2015 t/m augustus 2018 zijn er nieuwe terugvorderingsbeschikkingen opgelegd, waarvan er ultimo augustus 2018 voor een bedrag van €76 miljoen openstaat bij personen in het buitenland.

Het totale openstaande bedrag in het buitenland is ultimo augustus 2018 €122 miljoen (€115 miljoen daadwerkelijk open en €7 miljoen als verrekenbare oninbaarlijding).

Openstaande bedragen in het buitenland											
Land	Stand juni 2015	Waarvan open per augustus 2018	Afname	Afname uitgesplitst						Nieuw ontstane toeslag-schuld	Stand per augustus 2018
				Geïnd bedrag		Verminderd		Definitief inningsverlies w.o. verjaring			
1 België	25.165.459	9.717.606	15.447.853	6.428.246	42%	993.268	6%	8.026.339	52%	15.040.009	24.757.616
2 Polen	21.648.426	5.225.013	16.423.413	5.647.497	34%	1.093.043	7%	9.682.873	59%	12.598.092	17.823.105
3 Duitsland	15.116.659	3.747.762	11.368.897	5.509.598	48%	919.541	8%	4.939.759	43%	8.040.744	11.788.506
4 Curaçao	14.788.942	5.710.279	9.078.663	1.442.740	16%	112.347	1%	7.523.576	83%	7.051.436	12.761.716
5 Groot-Brittannië	10.499.581	3.949.643	6.549.937	1.488.194	23%	407.196	6%	4.654.547	71%	5.529.165	9.478.809
6 Bulgarije	5.376.736	3.243.968	2.132.768	522.402	24%	51.104	2%	1.559.263	73%	1.701.251	4.945.219
7 Turkije	4.557.924	938.414	3.619.510	1.834.051	51%	257.225	7%	1.528.235	42%	2.235.669	3.174.083
8 Aruba	3.248.138	1.453.341	1.794.797	320.547	18%	62.545	3%	1.411.704	79%	1.585.470	3.038.811
9 Suriname	3.189.446	971.269	2.218.177	754.870	34%	63.432	3%	1.399.875	63%	1.269.307	2.240.576
10 Spanje	2.723.942	953.921	1.770.021	758.409	43%	67.368	4%	944.245	53%	2.264.991	3.218.912
16 Bonaire	1.372.129	497.123	875.006	246.954	28%	46.407	5%	581.645	66%	836.334	1.333.457
19 Marokko	1.034.127	222.465	811.662	375.171	46%	19.279	2%	417.212	51%	345.964	568.429
20 Sint Maarten	821.934	289.664	532.270	123.585	23%	27.163	5%	381.522	72%	669.350	959.014
40 St. Eustasius	319.449	176.007	143.442	12.509	9%	4.648	3%	126.285	88%	211.285	387.292
103 Saba	31.397	19.071	12.326	6.049	49%	709	6%	5.568	45%	30.929	50.000
Overig	29.600.763	9.328.839	20.271.924	5.999.192	30%	1.164.609	6%	13.108.122	65%	16.151.390	25.480.229
Totaal	139.495.051	46.444.386	93.050.665	31.470.014	34%	5.289.882	6%	56.290.768	60%	75.561.386	122.005.772

3 Toegezegd dat, mochten zich nieuwe ontwikkelingen voordoen in de soorten goederen/diensten waarmee btw-carrouselfraude plaatsvindt, de Tweede Kamer hierover geïnformeerd zal worden.

Er zijn geen nieuwe soorten goederen/diensten geconstateerd waarmee btw-carrouselfraude plaatsvindt.

4 Toegezegd dat als een nieuwe constructie opduikt, in het kader van de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA), waarmee echt op een nieuwe manier buiten dienstbetrekking wordt gewerkt, deze constructie geanonimiseerd en ontdaan van fiscale informatie, openbaar wordt gemaakt op de website van de Belastingdienst.

De Belastingdienst is bij zijn beoordeling van voorgelegde overeenkomsten geen nieuwe constructies tegengekomen.

5 De Staatssecretaris heeft toegezegd dat, zodra stappen zijn gezet in het onderzoek naar tien mogelijk kwaadwillende opdrachtgevers, de Kamer hierover geïnformeerd zal worden.

In de derde rapportage over de DBA heeft de staatssecretaris toegezegd uw Kamer op de hoogte te houden van de resultaten van de onderzoeken van de Belastingdienst van gevallen waarin mogelijk sprake is van schijnzelfstandigheid en (evidente) kwaadwillendheid. In voorkomende gevallen is een beoordeling van de aanwezige arbeidsrelaties onderdeel van de reguliere controles loonheffingen. Als blijkt dat bij die beoordeling de arbeidsrelatie alsnog als dienstbetrekking kwalificeert dan vindt een aanvullend onderzoek plaats naar mogelijke (evidente) kwaadwillendheid. Bij 50 opdrachtgevers bij wie een beoordeelde arbeidsrelatie alsnog als een dienstbetrekking werd gekwalificeerd, was mogelijk sprake van evidente kwaadwillendheid. Bij deze opdrachtgevers is een nader onderzoek naar kwaadwillendheid ingesteld. Bij 42 van deze opdrachtgevers is geconstateerd dat zij niet (evident) kwaadwillend zijn. Van de overige 8 opdrachtgevers kon dit nog niet worden vastgesteld, deze vervolgonderzoeken zijn nog niet afgerond.

Naast bovengenoemde onderzoeken is de Belastingdienst gestart met de bedrijfsbezoeken bij opdrachtgevers zoals opgenomen in het Toezichtsplan Arbeidsrelaties. De opdrachtgevers zijn inmiddels geselecteerd en het merendeel van de bedrijfsbezoeken is gestart. Aan de eerste terugkoppelingen over de bezoeken zijn nog geen conclusies te verbinden. Eind 2018 wordt de tussenstand van het toezichtsplan opgemaakt.

6 Toegezegd te rapporteren aan de Tweede Kamer als blijkt dat groepen additioneel worden uitgezonderd van elektronisch berichtenverkeer (EBV) of een uitzondering dreigen te worden. Dit zal worden gemeld aan de Tweede Kamer in de halfjaarsrapportage.

In de Kamerbrief van 5 juli 2018¹⁹ is gerapporteerd over de wijze waarop vanuit de Belastingdienst de communicatie in de toekomst gaat plaatsvinden. Voor de burger zal o.m. een keuzemogelijkheid worden geïntroduceerd (papier of digitaal). Deze keuzemogelijkheden vraagt een wetswijziging, die momenteel in voorbereiding is.

¹⁹ Kamerbrief Keuzemogelijkheid voor burgers tav de wijze van ontvangst berichten Belastingdienst, kenmerknummer 2018-0000107500.

7 Toegezegd elke volgende verandering met impact in het kader van de Wet EBV vooraf aan de Kamer te melden

In de brief van 5 juli jl. aan de Tweede Kamer is gemeld dat de wet EBV in lijn wordt gebracht met het regeerakkoord 'vertrouwen in de toekomst'. Dat betekent dat burgers op termijn kunnen kiezen voor elektronische of papieren berichten van de Belastingdienst. In bedoelde brief wordt beoogd de benodigde wetswijziging onderdeel te maken van het Belastingplanpakket 2020. De feitelijke doorvoering van de individuele keuze wordt verwacht in de loop van 2021.

8 Toegezegd de Tweede en Eerste Kamer van informatie voorzien over 'country-by-country reporting' - hoeveel landenrapporten de Belastingdienst heeft ontvangen van belastingplichtigen, hoeveel landenrapporten zijn ontvangen van andere landen via de uitwisseling en een kwalitatieve beschrijving van de ervaringen alsmede inzicht in veel voorkomende vervolgacties.

Toegezegd is uw Kamer te informeren over country-by-country reporting. Het landenrapport (van een multinationale groep per land waarin zij actief is) wordt door de Belastingdienst primair gebruikt voor het beoordelen van substantiële verrekenprijrisico's en daarnaast voor andere risico's voor Nederland die verband houden met uitholling van de belastinggrondslag en winstverschuivingen. De risicoselectie op de in Nederland ingediende landenrapporten (ongeveer 350) over het verslagjaar 2016 vindt momenteel plaats. Om die reden kan nu nog geen nadere kwalitatieve ervaring worden gegeven.

De deadline voor het uitwisselen van landenrapporten tussen de belastingdiensten voor multinationals met verslagjaren die eindigen op 31 december 2016 was 1 juli 2018. Met de landen die ook hun IT-infrastructuur voor de uitwisseling van de landenrapporten gereed hadden - hetgeen bij de meeste landen het geval was -, heeft de Belastingdienst op grond van oeso-verplichtingen de landenrapporten tijdig voor uitwisseling aangeboden. De uitwisseling met de andere landen vindt plaats zodra zij deze infrastructuur gereed hebben. De Belastingdienst onderhoudt daarvoor nauw contact met die landen. Per 1 juli 2018 heeft Nederland ongeveer 1200 landenrapporten uit het buitenland ontvangen.

Het oeso peer review rapport country-by-country reporting (Phase 1) is op 8 juni 2018 ter informatie aan de Tweede Kamer gestuurd. Uit het rapport blijkt dat Nederland voldoet aan de minimum standaarden en er geen aanbevelingen voor Nederland zijn.

9 Toegezegd jaarlijks een notitie toe te voegen aan de Halfjaarsrapportage Belastingdienst met een aanvulling op de aantallen APA's en ATR's. Er wordt per type ruling een voorbeeld of model gegeven zodat de Tweede Kamer kan zien hoe het in elkaar zit.

In OESO- en Europees verband wordt informatie uitgewisseld over rulings met een internationaal karakter. Het proces van de uitwisseling van informatie over 'bestaande' rulings is afgerond, zowel in EU- als in OESO-verband. Nederland heeft daarmee voldaan aan haar verplichtingen op het gebied van informatieuitwisseling over rulings met een internationaal karakter²⁰. Met betrekking tot nieuwe rulings in de eerste helft van 2018 heeft Nederland zowel in EU- als in OESO-verband eveneens tijdig voldaan aan haar verplichtingen. De cijfers over 2018 zullen in de eerste halfjaarsrapportage van 2019 gerapporteerd worden.

Het is beperkt mogelijk analyses te doen of bestuurlijke informatie te genereren, de Europese Commissie ontwikkelt nog een module om de informatie over de rulings op efficiënte wijze te kunnen ontsluiten.

10 Toegezegd over de voortgang van beheersing fiscale processen te rapporteren.

De Belastingdienst is ook zelf belasting- en inhoudingsplichtig (bijv. loon- en omzetbelasting). Op 27 januari 2017 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de noodzaak de beheersing van de eigen administratieve processen vanuit de belasting- en inhoudingsplicht te verbeteren. Een belangrijk instrument voor deze beheersing is het implementeren van een Tax Control Framework (TCF). Dit wordt planmatig uitgevoerd aan de hand van het implementatieplan TCF. Als onderdeel daarvan is in het afgelopen halfjaar per dienstonderdeel een fiscale risicoanalyse uitgevoerd. Hiermee is inzicht verkregen in de huidige fiscale situatie per Belastingdienstonderdeel. Deze analyse maakt duidelijk welke verbeteringen in welke volgorde moeten worden gerealiseerd. Het rapporteren over de voortgang van die verbetermaatregelen en de implementatie van het TCF is verankerd in de reguliere planning en controlcyclus (P&C-cyclus) van de Belastingdienst.

Naast het implementeren van het TCF worden ook fiscale monitoringsactiviteiten op de staande organisatie uitgevoerd. Zo is het onderzoek naar het privégebruik van de dienstauto's onlangs afgerond. Het onderzoek heeft geleid tot procesmatige verbetervoorstellen die erop toezien dat de bewijsvoering rondom de rittenadministratie op orde wordt gebracht. Bovendien zijn verbetermaatregelen opgedragen om de beheersmaatregelen voor de dienstauto's voor 2019 op orde te brengen. Eind september heeft een tussentijdse Gateway-review plaatsgevonden op het verdere implementatietraject van het TCF. De resultaten hiervan zullen worden meegenomen in de planning van het TCF.

²⁰ In de 21^e Halfjaarsrapportage en in bijlage IV van de brief van 18 februari 2018 (Kamerstukken II 2017/18, 25 087 nr. 187) zijn alle gegevens over de uitwisseling van bestaande rulings opgenomen.

Tabel D Openstaande moties en toezeggingen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de openstaande moties en toezeggingen.

Vergaderjaar	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
2017-2018	Motie: Lid Azarkan verzoekt de regering te bezien, in het kader van de nadere uitwerking van de aanpak van belastingontwijking, of de substance-eis afhankelijk kan worden gemaakt van de omvang en inhoud van de activiteiten van de onderneming die om een tax ruling vraagt.	Kamerstukken II 2017/18, 25 087, nr. 201.	In behandeling. Aan de motie wordt uitvoering gegeven bij de herziening van de rullingpraktijk. Rapportage over de herziening van de rullingpraktijk wordt dit najaar aan de TK aangeboden.
2016-2017	Motie: Lid Mei Li Vos verzoekt de regering om, na de transitieperiode stapsgewijs met handhaving aan te pakken en daarbij voorrang te geven aan de pakketbezorgingssector en de medisch specialisten.	Kamerstukken II 2016/17, 34 036, nr. 34.	In behandeling. De motie is pas aan de orde na ingang van nieuwe wetgeving welke is voorzien op 1 januari 2020.
2017-2018	Motie: Lid Leijten verzoekt de regering uit te werken hoe zij bij de rapportages over het rullingbeleid de feiten en omstandigheden van een rulling beter inzichtelijk maakt.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 412.	In behandeling. dit verzoek maakt onderdeel uit van de herinrichting rullingpraktijk waarover de Tweede Kamer in het najaar 2018 wordt ingelicht.
2017-2018	Motie: Leden Lodders, Omtzigt, Van Weyenberg en Bruins verzoeken de regering in nauw overleg met de Tweede Kamer tot een hernieuwde structuur van de informatievoorziening aan de Tweede Kamer te komen, voortbouwend op de brief van de regering; verzoekt de regering tevens de Tweede Kamer te betrekken bij de afbakening en reikwijdte van de onderwerpen, zoals personeel, sturing en ICT; verzoekt de regering vervolgens middels een jaarplan de Tweede Kamer driemaal jaarlijks te informeren over de voortgang van de hervormingen bij de Belastingdienst en de Auditdienst Rijk (ADR) te vragen een toetsende rol uit te voeren.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 415.	In behandeling. Deze motie zal worden afgedaan in het Jaarplan 2019, welke begin november aan de Tweede Kamer wordt aangeboden.
2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd dat er wordt gewerkt aan voorlichtingsmateriaal over cryptovaluta. Zodra dit gereed is, wordt dit op de website van de Belastingdienst geplaatst.	Kamerstukken I 2017/18, 34 775, AA.	In behandeling. Er vindt intern overleg plaats om het voorlichtingsmateriaal te ontwikkelen, dat wordt vervolgens geplaatst op de website van de Belastingdienst.
2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd in het Jaarplan 2019 specifiek in te gaan op een doelgroep binnen het segment Ondernemingen en op de doelgroep Toeslagen.	Bijlage bij Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 390	In behandeling. Begin november 2018 wordt het jaarplan 2019 aan de Tweede Kamer verzonden.
2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd dat kwalificerende buitenlandse belastingplichtigen, die recht hebben op de heffingskortingen in de inkomstenbelasting, in het vierde kwartaal 2018 hierover per brief worden geïnformeerd. Daarnaast wordt een communicatietraject ingezet voor de gehele doelgroep.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 401.	In behandeling. De brieven worden in het vierde kwartaal 2018 verzonden. Een communicatietraject zal worden ingezet.

Vergaderjaar	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
2018-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd dat in het jaarplan voor 2019 het belang van boeken-onderzoeken in relatie tot de andere instrumenten nadrukkelijk meegenomen zal worden.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 419.	In behandeling. Begin november 2018 wordt het Jaarplan 2019 aan de Tweede Kamer verzonden.
2016-2017	De Staatssecretaris heeft toegezegd een objectieve gevalideerde meetmethodiek voor de voortgang van de Investeringsagenda te ontwikkelen.	Kamerstukken II 2016/17, 31 066, nr. 355.	In behandeling. De meting van het batenpotentieel vindt begin 2019 plaats over kalenderjaar 2018. Voor de inkomensheffing niet-winst is een meet-methodiek in ontwikkeling.
2016-2017	De Staatssecretaris heeft toegezegd na één en na twee jaar te rapporteren aan de Tweede Kamer of er problemen zijn geconstateerd met de continuïteit van ondernemingen door de heffing van erf- en schenkbelasting (BOR).	Handelingen II 2016-2017, 23, it. 9, p. 34.	Doorlopend. In de Kamerbrief Fiscale moties en toezeggingen aan de Tweede Kamer – Vergaderjaar 2017–2018, 34 775 ix, nr. 22 – is gerapporteerd over 2018. In 2019 zal er opnieuw gerapporteerd worden.
2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd dat de Belastingdienst de uitvoering van de aansprakelijkheidsbepaling van pand- en hypotheekhouders (btw) monitort en over de effecten en knelpunten rapporteert aan de Tweede Kamer.	Handelingen II 2017-2018, 25.	In behandeling. De Belastingdienst monitort de uitvoering van de maatregel gedurende het jaar 2018 en rapporteert over effecten en knelpunten in het eerste kwartaal 2019 aan de Tweede Kamer.
2017-2018	In de 21 ^e halfjaarsrapportage is het risico opgenomen dat aanvullingen van belastingplichtigen mogelijk niet verwerkt kunnen worden omdat ze al in de berekeningsfase zouden zitten. Hierdoor zouden extra bezwaarschriften moeten worden behandeld. Het onderzoek naar de manier waarop dit proces geoptimaliseerd kan worden is inmiddels afgerond. In 2019 – campagne in 2018 – zijn aanpassingen voorzien die naar schatting leiden tot een vermindering van het aantal bezwaren met 20.000. De Staatssecretaris heeft toegezegd rapporteren over de realisatie van deze procesoptimalisatie in de halfjaarsrapportage.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 408.	In behandeling. Rapportering aan de Tweede Kamer is voorzien eind 2019.
2017-2018	De Staatssecretaris heeft toegezegd een brief te sturen met de eindafrekening van de vertrek-regeling en de diverse mogelijke arrangementen, inclusief de wijze waarop de overschrijding van de regeling betaald wordt.	Kamerstukken II 2017/18, 31 066, nr. 313.	In behandeling. Rapportering aan de Tweede Kamer is voorzien in 2021.
2016-2017	De Staatssecretaris heeft toegezegd om jaarlijks een notitie toe te voegen aan de halfjaarsrapportage Belastingdienst met een aanvulling op de aantallen APA's en ATR's. Er wordt per type ruling een voorbeeld of model gegeven zodat de Tweede Kamer kan zien hoe het in elkaar zit.	Handelingen II 2016-2017, 82, it. 8, p. 21.	Doorlopend. Gerapporteerd aan de Tweede Kamer bij brief van 18 februari 2018, Kamerstukken II 2017/18, 25087 nr. 187. Verwijzing en samenvatting is ook opgenomen in 21 ^e halfjaarsrapportage. Vanaf de 23 ^e halfjaarsrapportage zal over deze toezegging gerapporteerd worden.

Vergaderjaar	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
2017-2018	Gevraagd wordt of banken een controlerende rol zouden kunnen spelen ten aanzien van de aangifte van het bezit van Bitcoins bij de Belastingdienst. De Staatssecretaris heeft toegezegd dit punt mee te nemen in de verdere uitwerking van de fiscale beleidsagenda.	Kamerstukken I 2017/18, 34 775, AA.	In behandeling. Integraal overleg over cryptovaluta zal worden gepland waarbij ook afstemming met Autoriteit Financiële Markten zal plaatsvinden.
2017-2018	Het streven van de Staatssecretaris is om de Tweede Kamer voor eind 2018 te informeren over uitkomsten onderzoek externe commissie in het kader van het Onderzoek naar gebruik van het bsn in het btw-identificatienummer. De Staatssecretaris heeft toegezegd de Tweede Kamer voor eind 2018 te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek.	Kamerbrief over onderzoek Autoriteit Persoonsgegevens naar gebruik burgerservicenummer (BSN) in btw-identificatienummer, 13 juli 2018.	In behandeling. Kamerstukken II 2018-2019, 32 761 nr. 125.
2016-2017	De Staatssecretaris heeft toegezegd om volgend voorjaar, ten behoeve van de parlementaire behandeling van het Belastingplanpakket 2019, een actualisatie van de parameterbrief naar de Tweede Kamer te sturen.	Kamerstukken II 2016/17, 31 066, nr. 364.	In behandeling. Uitvoering conform toezegging.
2018-2019	De staatssecretaris heeft toegezegd terug te komen op de ICT-doorlichting waar om is verzocht.	Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 437.	In behandeling. Onderzoek vangt naar verwachting begin 2019 aan, en zal 3-6 maanden in beslag nemen. (Vergaderjaar 2018-2019 Kamerstukken 31066 nr. 433).
2018-2019	De staatssecretaris heeft toegezegd een brief te sturen over de knelgevallenregeling en de aantallen.	Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 437.	In behandeling. Verwachte afhandeling in Kamerbrief Schenk- en erfbelasting in december 2018.
2018-2019	De staatssecretaris heeft toegezegd om te onderzoeken en verbetering aan te brengen in de nulaanslagen.	Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 437.	In behandeling. Verwachte afhandeling in Kamerbrief Schenk- en erfbelasting in december 2018.
2018-2019	De staatssecretaris heeft toegezegd om voor het einde van het jaar de Tweede Kamer te informeren over de resultaten na de ICT-module in oktober.	Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 437.	In behandeling. Verwachte afhandeling in Kamerbrief Schenk- en erfbelasting in december 2018.
2018-2019	De toezegging om de uitkomst van de steekproefsgewijze controle bij schenk- en erfbelasting te delen met de Kamer.	Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 437.	In behandeling. Verwachte afhandeling in Kamerbrief Schenk- en erfbelasting in december 2018.

Productietabellen

Inleiding

In deze bijlage zijn de belangrijkste productiecijfers van het toezicht door Belastingen, Douane en Toeslagen opgenomen. De set tabellen bevat de indicatoren uit de begroting ix 2018. De cijfers geven samen met de overige onderdelen van de halfjaarsrapportage inzicht in het presteren van de Belastingdienst in het eerste halfjaar.

I Algemene doelstelling (compliance)

Prestatieindicator	Realisatie t/m juni 2017	Doelstelling 2018	Realisatie t/m juni 2018
Percentage aangiften omzetbelasting tijdig ontvangen	95,2%	> 95%	95,5%
Percentage aangiften loonheffingen tijdig ontvangen	99,6%	> 99%	99,0%
Percentage aangiften inkomensheffingen en vennootschapsbelasting tijdig ontvangen	–	> 94%	94,3%
Tijdige betaling van belastingen en premies	98,2%	> 98%	98,7%
Oninbare belastingen en premies	0,2%	< 0,6%	0,3%

Onder compliance verstaat de Belastingdienst dat burgers en bedrijven bereid zijn hun wettelijke fiscale verplichtingen ten aanzien van de Belastingdienst na te komen. Alle indicatoren scoren gelijk aan of beter dan de doelstelling. De in de begroting opgenomen indicatoren over het juist en volledig doen van aangifte worden niet doorlopend, maar als jaarindicator gemeten en is daarom niet beschikbaar voor deze halfjaarsrapportage.

II Dienstverlening

Prestatieindicator	Realisatie t/m juni 2017	Doelstelling 2018	Realisatie t/m juni 2018
Afgehandelde bezwaren binnen Awb-termijn	85%	90 - 95%	81%
Afgehandelde klachten binnen Awb-termijn	98%	90 - 95%	99%
Klanttevredenheid: Bellers, website- en balie-bezoekers die op de gehanteerde 5-puntsschaal een 3 of hoger scoren	Telefonie: 79% Website: 82% Balie: 79%	≥ 70%	Telefonie: 74% Website: 79% Balie: 82%
Klanttevredenheid: Bellers, website- en balie-bezoekers die op de gehanteerde 5-puntsschaal een 1,5 of lager scoren	Telefonie: 6% Website: 4% Balie: 6%	≤ 10%	Telefonie: 9% Website: 6% Balie: 6%
Aantal ontvangen klachten over het handelen van de Belastingdienst	5.746	< 11.145	6.212

Met passende dienstverlening wil de Belastingdienst ervoor zorgen dat belastingplichtigen en toeslaggerechtigden hun verplichtingen kunnen nakomen en hun rechten kunnen verwezenlijken. De Belastingdienst streeft ernaar te voldoen aan de verwachtingen van burgers en bedrijven ten aanzien van snelle en klantgerichte dienstverlening.

De totale voorraad bezwaren is vanaf begin 2018 met 5 procent gestegen, terwijl de personele bezetting onder druk staat. Als gevolg daarvan worden meer bezwaren te laat behandeld en zal de doelstelling in 2018 niet haalbaar zijn. In het eerste halfjaar zijn uitzendkrachten ingezet. Ook na 1 juli 2018 worden aanvullend uitzendkrachten ingezet.

In de afgelopen maanden zijn de volgende stappen gezet om het bezwaarproces te verbeteren:

- Het nieuwe systeem Logistieke Werkbesturing is inmiddels operationeel voor de bezwaren op aanslagen Inkomstenbelasting.
- De online bezwaarvoorziening is beschikbaar gekomen.
- Er is budget beschikbaar gesteld voor de in de Herijking van de Investeringsagenda voorziene projecten met betrekking tot het bezwaarproces.

Het aantal klachten in het eerste halfjaar is ten opzichte van vorig jaar gestegen. Met name het aantal klachten over de belastingen stijgt (900 meer dan vorig jaar), terwijl het aantal klachten over toeslagen gedaald is.

III Toezicht

Prestatieindicator	Realisatie t/m juni 2017	Doelstelling 2018	Realisatie t/m juni 2018
Belastingen			
Percentage grote ondernemingen waarvan de klantbehandeling in de actualiteit beoordeeld is	83%	≥ 85%	87%
Percentage kasontvangsten van MKB-ondernemingen onder een fiscaal dienstverlenersconvenant	5,7%	6-8%	5,8%
Bruto correctieopbrengsten aangiften-behandeling IH (betreft Particulieren en MKB)	€0,5 mld.	≥ €1,6 mld.	€0,7 mld.
Bruto correctieopbrengsten aangiften-behandeling Vpb MKB	€0,7 mld.	≥ €1,4 mld.	€0,8 mld.
Bruto correctieopbrengsten boeken-onderzoeken MKB	€439 mln.	≥ €770 mln.	€419 mln.
Bezwaren ingediend na een correctie door de Belastingdienst (betreft IH)	18,3%	8-12%	8,9%
Toeslagen			
Het percentage definitief toegekende toeslagen met een terug te betalen bedrag ≤ €500 ²¹	91,4%	≥ 91%	92,4%

De meeste toezichtsindicatoren voldoen aan de doelstelling. Bij de inkomensheffing vinden in het tweede halfjaar nog veel toezichtwerkzaamheden plaats, waaronder de geautomatiseerde correcties in verband met de ingediende aangiften over 2017. De achterstand in de realisatie van de doelstelling van de correctieopbrengsten IH wordt naar verwachting ingelopen.

Bij het percentage kasontvangsten van MKB-ondernemingen onder een fiscaal dienstverlenersconvenant is de norm nog niet gerealiseerd. Het doel is de deelname aan het horizontaal toezicht te verhogen, maar vanwege de zorgvuldigheid waarmee dergelijke convenants-trajecten plaatsvinden, is het niet aannemelijk dat het percentage op korte termijn sterk zal groeien.

De in de begroting opgenomen indicatoren over de rechtmatige toekenning van toeslagen en de indicatoren over de Douane worden niet doorlopend, maar als jaarindicator gemeten. Daarom zijn die indicatoren niet beschikbaar voor deze halfjaarsrapportage.

IV Inning

Prestatieindicator	Realisatie t/m juni 2017	Doelstelling 2018	Realisatie t/m juni 2018
Achterstand invordering	2,5%	2,5-3%	2,9%
Inning invorderingsposten binnen een jaar	55,3%	55-65%	56,9%

Inning is de laatste schakel in het fiscale proces. De indicatoren voldoen aan de doelstelling.

²¹ Voor kinderopvangtoeslag wordt een grens van €1.000 aangehouden. Bij de toekenningen van kinderopvangtoeslag gaat het veelal om hogere bedragen dan bij andere toeslagen.

V Massaal proces

Prestatieindicator	Realisatie t/m juni 2017	Doelstelling 2018	Realisatie t/m juni 2018
Garantieregeling IH 2017: in maart aangifte gedaan, vóór 1 juli bericht	100%	100%	100%
Definitief vaststellen toeslagen	32,4%	≥ 85%	33,4%
Percentage toeslagen dat tijdig wordt uitbetaald	99,96%	≥ 99,9%	99,95%
Aantal ernstige productieverstoringen (damages)	40	< 70	35

Vanaf juni 2018 is gestart met het definitief vaststellen van toeslagjaar 2017. Tot en met augustus was voor ruim 60 procent van de toekenningen een definitieve beschikking afgegeven. Het definitief toekennen loopt in de komende maanden verder door en de verwachting is dat de jaardoelstelling van 85 procent gehaald zal worden. Naar verwachting zal het aantal productieverstoringen in 2018 ongeveer even hoog uitkomen als in 2017. Het eerste halfjaar 2018 is iets rustiger verlopen dan in 2017.

Iedere ernstige productieverstoring wordt hersteld en daarna geëvalueerd om herhaling te voorkomen. Het aantal verstoringen ligt in lijn met vorig jaar (naar verwachting op jaareinde ca. 70 productieverstoringen die een effect hebben op burger/bedrijf). De verstoringen hebben tot nu toe nog niet geleid tot een ernstige impact op burger/bedrijf. Veel verstoringen hangen samen met de wijze van testen en met schaarse kennis. Uit de evaluaties blijkt dat de uitvoering van ketentesten – hoe moeilijk soms ook – meer de situatie met grote databases in de productie-omgeving dient te simuleren. Met name de werking van raakvlakken in de systemen en de samenhang tussen ICT-infrastructuur en applicaties blijft een punt van aandacht. Dit is een taai issue, vanwege de tijd die het kost om diepgaande kennis op te bouwen. De oplossing ligt in de werving van nieuwe medewerkers, het inwerken op het gebied van gebruiksbeheer en het opdoen van kennis en ervaring met raakvlaksystemen en de werking van de technische infrastructuur. Deze inwerkperiode komt eerst na ruim twee jaar tot een effectieve inzet van medewerkers voor de inrichting van ketentesten. De uitstroom van ervaren kenniswerkers en daarmee de verminderde capaciteit voor effectieve kennisoverdracht speelt de Belastingdienst hierin parten. Gezien het grote belang van deze functies voor de organisatie is de werving voortgezet. Er wordt extra aandacht besteed aan het zo compleet mogelijk simuleren van de keten bij het testen en de werving van medewerkers voorziet – op termijn – in capaciteitsopbouw van schaarse kennis.

VI Fraude

Prestatieindicator	Realisatie t/m juni 2017	Doelstelling 2018	Realisatie t/m juni 2018
Percentage processen-verbaal dat leidt tot veroordeling/transactie	80%	82-85%	81%
Gerealiseerde incasso-opbrengsten	€ 1,4 mln.	≥ € 83,3 mln.	€ 0,63 mln.
Omgevingsgerichte strafonderzoeken (% opsporingsuren)	29%	> 40%	33%

De FIOD levert bijdragen aan het tegen gaan van fiscale, financiële en economische fraude (inclusief fraude met premies, subsidies, toeslagen en in- en export), aan witwasbestrijding, aan het waarborgen van de integriteit van het financiële stelsel en aan de bestrijding van de financiële georganiseerde criminaliteit. Tot en met juni 2018 heeft nog maar een beperkt aantal transacties tot incasso-opbrengsten geleid. In het tweede halfjaar van 2018 zullen voldoende opbrengsten worden gerealiseerd om de begrotingsdoelstelling meer dan voldoende te halen.

Bij de bestrijding van fraude werkt de FIOD steeds meer samen met partners als de politie en het Openbaar Ministerie, lokale en provinciale overheden en andere handhavingsorganisaties. Bij omgevingsgerichte onderzoeken wordt de opsporing projectmatig ingezet als onderdeel van de totale handhavingsstrategie. Het aandeel van de omgevingsgerichte onderzoeken in het totale palet stijgt weliswaar, maar de geplande toename naar 40 procent blijkt vooralsnog te ambitieus.

VII Toezicht Toeslagen

Hieronder zijn de resultaten opgenomen van het definitief toekennen voor de toeslagjaren 2016 en 2017. Dit zijn de toeslagjaren waarvoor het proces van de definitieve toekenning in het eerste halfjaar 2018 de grootste omvang had. Een groot deel van dit proces voor toeslagjaar 2017 zal nog in het tweede halfjaar plaatsvinden, waardoor de in tabel 2 vermelde aantallen nog sterk zullen toenemen.

VII.1 Resultaten definitief toekennen toeslagjaar 2016 (t/m juni 2018)²²

	Huurtoeslag	Kinderopvang toeslag	Kindgebonden budget	Zorgtoeslag
Nabetalingen van te weinig ontvangen toeslagen	619.000 42%	196.000 38%	194.000 22%	493.000 10%
waarvan: €0 - €100	30%	12%	8%	3%
€100 - €500	7%	16%	10%	4%
€500 - €1000	3%	6%	3%	2%
≥€1000	2%	4%	1%	0%
Nihil	406.000 27%	86.000 17%	371.000 41%	3.228.000 65%
Terugvorderingen van te veel uitbetaalde toeslagen	466.000 31%	232.000 45%	333.000 37%	1.265.000 25%
waarvan: €0 - €100	8%	14%	11%	9%
€100 - €500	13%	18%	18%	11%
€500 - €1000	4%	7%	6%	5%
≥€1000	7%	7%	3%	1%

²² Door afrondingsverschillen kan de som van de percentages in de onderverdeling verschillen van het totaalpercentage.

VII.2 Resultaten definitief toekennen toeslagjaar 2017 (t/m juni 2018)²³

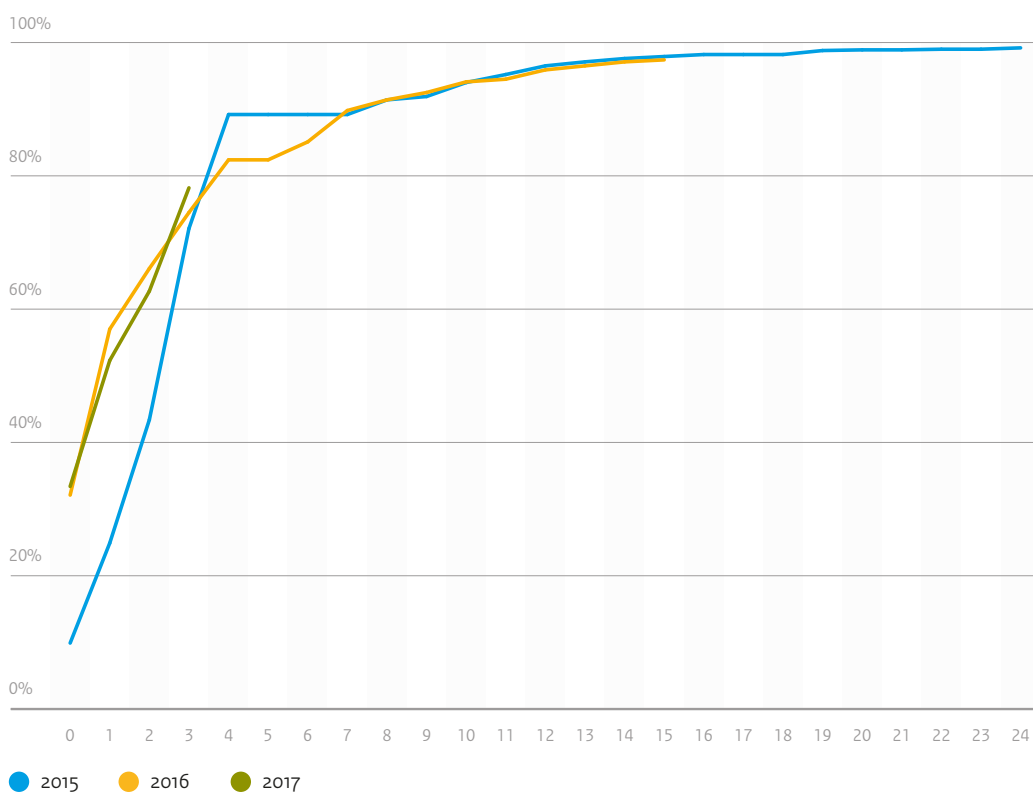
	Huurtoeslag	Kinderopvang toeslag	Kindgebonden budget	Zorgtoeslag
Nabetalingen van te weinig ontvangen toeslagen	219.000 44%	79.000 40%	73.000 26%	344.000 20%
waarvan:				
€0 - €100	30%	14%	11%	11%
€100 - €500	10%	18%	12%	8%
€500 - €1000	3%	6%	2%	1%
≥ €1000	1%	2%	0%	0%
Nihil	133.000 27%	43.000 22%	108.000 38%	999.000 58%
Terugvorderingen van te veel uitbetaalde toeslagen	144.000 29%	74.000 38%	106.000 37%	392.000 23%
waarvan:				
€0 - €100	8%	16%	13%	8%
€100 - €500	9%	16%	18%	10%
€500 - €1000	4%	4%	4%	3%
≥ €1000	7%	2%	1%	1%

Definitief toekennen toeslagen

Het definitief toekennen van de toeslagen 2017 ligt in geringe mate achter bij de planning. Dit omdat de productievolumes in juli 2018 naar beneden zijn bijgesteld als gevolg van de beperkte bereikbaarheid van Belastingtelefoon. In oktober 2018 worden deze volumes ingelopen. Daarna zal de productie weer volledig op schema liggen.

²³ Door afrondingsverschillen kan de som van de percentages in de onderverdeling verschillen van het totaalpercentage.

VII.3 Percentage definitief toegekend afgezet tegen het aantal maanden vanaf 1 juli na het berekeningsjaar

Terugbetalen toeslagen

De ontwikkeling van het openstaande bedrag aan terugvorderingen in het eerste halfjaar van 2018 is in de tabel hieronder opgenomen.

VII.4 Ontwikkeling openstaande terugvorderingen totaal per 30 juni 2018 (bedragen in miljoenen euro's)²⁴

Openstaande vorderingen per 1-1-2018	1.517 ²³
- Nieuwe vorderingen	596
- Oninbaar	-34
- Ontvangen	-667
Openstaande vorderingen per 30-6-2018	1.412

²⁴ Gecorrigeerd t.o.v. de stand in de 21^e halfjaarsrapportage.

